

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ- ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ & ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Πτυχιακή Εργασία

Μετάφραση αποσπάσματος του βιβλίου της Janet Malcolm
The Journalist and The Murderer (1990) από την Αγγλική
στην Ελληνική γλώσσα και Σχολιασμός των Μεταφραστικών
Προβλημάτων.

Μαρία Σουμέλα Χρήστου

A.M.: Ε2018074

Επιτροπή Εποπτείας:

Επόπτης: Νικολάου Πασχάλης

Β' Επιβλέπων: Κελάνδριας Παναγιώτης

Κέρκυρα, 2022

Περιεχόμενα

Προλογικό Σημείωμα.....	4
A' ΜΕΡΟΣ.....	5
Εισαγωγή.....	6
Μεθοδολογία.....	8
B' ΜΕΡΟΣ.....	10
Πρωτότυπο κείμενο	11
Μετάφρασμα	20
Γ' ΜΕΡΟΣ.....	32
Σχολιασμός.....	33
i. Η μεταφραστική εντολή.....	33
ii. Σχετικά με το κείμενο πηγή	35
iii. Μεταφραστικά προβλήματα & Λύσεις.....	38
iv. Αξιολόγηση του μεταφράσματος	42
Βιβλιογραφία	43

Προλογικό Σημείωμα

Κάθε εργασία τέτοιου είδους αποτυπώνει πάντοτε την επίπονη προσπάθεια απόκτησης μιας βαθύτερης γνώσης των πραγμάτων, μια απόπειρα ενός ανθρώπου να καταστήσει έναν τομέα κτήμα του πνευματικού του κόσμου. Αυτό συνέβη και στη δική μου περίπτωση, συγκεκριμένα για τον τομέα της λογοτεχνίας, όχι σε μία, αλλά σε τρεις διαφορετικές γλώσσες. Η απορία μου ως παιδί σχετικά με το πώς κατέληξε στα χέρια μου κάποιο βιβλίο, του οποίου τον πρωτότυπο τίτλο ούτε μπορούσα μα ούτε και τολμούσα να προφέρω, με έκανε να καταλάβω τη θέση του ανθρώπου που καταλάβαινε τόσο το βιβλίο, όσο και τη δική μου ανάγκη να μάθω τι λέει. Τη θέση αυτή του μεταφραστή αποφάσισα να διεκδικήσω λοιπόν κι εγώ η ίδια, όταν χρόνια αργότερα κατάλαβα ότι οι γνώσεις του ενός γίνονται μέσο μετάδοσης της γνώσης σε κάποιον άλλον. Γι' αυτό το υψίστης σημασίας αγαθό, που κανείς δεν μπορεί να το στερήσει από εκείνους που με μόχθο το απέκτησαν, εργάστηκα πάνω σε αυτό το σύντομο δείγμα μετάφρασης, ελπίζοντας ότι θα με φέρει ένα βήμα πιο κοντά στη περίοπτη στα μάτια μου θέση του μεταφραστή.

«Της παιδείας αι μεν ρίζαι πικραί, οι δε καρποί γλυκείς»

{ *A' ΜΕΡΟΣ* }

Εισαγωγή

Αν και υπάρχουν κάποια παγιωμένα λογοτεχνικά είδη, υφίστανται διαφορές ανάμεσα στις διάφορες χώρες και τους πολιτισμούς τους, τις παραδόσεις και τις συνήθειες των ανθρώπων τους και τη διάρκεια ζωής και άνθισης κάθε είδους και των υποκατηγοριών του. Το είδος το οποίο θα μας απασχολήσει είναι αυτό της μη μυθοπλαστικής λογοτεχνίας και συγκεκριμένα, όταν αυτό είναι αποτέλεσμα δημοσιογραφικής δραστηριότητας. Η ειδοποιός διαφορά της δημοσιογραφίας ως μη μυθοπλαστική λογοτεχνία εντοπίζεται στην αντικειμενικότητα που οφείλει να την χαρακτηρίζει. Η αντικειμενική και ενδελεχής έρευνα και παρουσίαση των γεγονότων, μαζί με μια συγκεκριμένη δεοντολογική κατεύθυνση, συνθέτουν το δημοσιογραφικό λόγο ως είδος. Η αντικειμενική στάση του δημοσιογράφου κλονίζεται συχνότατα από την απήχηση ενός θέματος στο ευρύ κοινό και από τις διφορούμενες απόψεις των ανθρώπων περί «καλού» και «κακού», «δίκαιου» και «άδικου». Ένα τέτοιο ζήτημα στάθηκε η αφορμή για τη συγγραφή του βιβλίου *The Journalist and the Murderer* (1990) της Τζάνετ Μάλκολμ.

Γεννημένη το καλοκαίρι του 1934, η Αμερικανίδα συγγραφέας και δημοσιογράφος υπήρξε πάρα πολύ δραστήρια στον τομέα της, ασκώντας συχνά καυστική κριτική στους ανθρώπους με το επάγγελμά της και αναζητώντας ενδελεχώς απαντήσεις από τον χώρο της ψυχανάλυσης. Στη γραφή της είναι εμφανής η ιδιαίτερη αδυναμία της για αμφιλεγόμενα θέματα καθώς και η συνήθης τακτική της να εισάγει τις δικές της προσωπικές απόψεις στη ροή της γραφής της. Στάθηκε τόσο αντικείμενο θαυμασμού όσο και έντονης κριτικής, λόγω των αποκάλυπτων αποκαλύψεων που συχνά έκανε σχετικά με την έλλειψη ηθικής στο επάγγελμά της, η οποία κάποιες φορές έβαζε στο στόχαστρο συγκεκριμένες προσωπικότητες, κάτι που την οδήγησε ως κατηγορούμενη σε δικαστήριο. Οι αναγνώστες της είναι φανερά διχασμένοι σε θαυμαστές και σε ανθρώπους που την απέρριψαν εξ ολοκλήρου ως συγγραφέα διαβάζοντας τα βιβλία της. Υπήρξε τρομερά αναλυτική σε ό,τι έγραφε, ενώ συχνά αυτό που την απασχολούσε κατέληγε να είναι η ίδια η διαδικασία της συγγραφής, οι σχέσεις του δημοσιογράφου με τα εκάστοτε εμπλεκόμενα πρόσωπα της ιστορίας του και η ηθική πλευρά του επαγγέλματος αυτού, όπως φαίνεται στην πολύ γνωστή περίοδο με την οποία ξεκινά το βιβλίο που προαναφέρθηκε:

«Κάθε δημοσιογράφος που δεν είναι πολύ ηλίθιος ή τρομερά υπερόπτης για να παρατηρήσει τι συμβαίνει, γνωρίζει ότι αυτό που κάνει δεν δικαιολογείται ηθικά.»¹

Το βιβλίο αφορά έναν δημοσιογράφο ονόματι Τζο ΜακΓκίνις, ο οποίος προσέγγισε τον Τζέφρι ΜακΝτόναλντ, έναν γιατρό που κατηγορούνταν για τις δολοφονίες της εγκύου συζύγου του και των δύο ανήλικων θυγατέρων τους. Ο ΜακΓκίνις προσχώρησε εξαιρετικά βαθιά στην καθημερινότητα του γιατρού, ταξιδεύοντας συχνά για να τον επισκεφθεί, ανταλλάσσοντας μαζί του γράμματα και εν τέλει μένοντας στο ίδιο μέρος με την ομάδα υπεράσπισης του. Ο βαθμός εμπιστοσύνης που είχε ο ΜακΝτόναλντ στον ΜακΓκίνις γίνεται φανερός από το γεγονός ότι ο δεύτερος ήταν παρών στις προσωπικές συναντήσεις του γιατρού με τον δικηγόρο και φίλο που είχε αναλάβει την υπόθεση του. Ο ΜακΓκίνις, με την υπόσχεση της συγγραφής ενός βιβλίου αφιερωμένου στην στήριξη της υπόθεσης της αθωότητας του γιατρού, απέκτησε μια εξωφρενικά κοντινή σχέση μαζί του, η οποία όμως δεν είχε διόλου καλή κατάληξη. Όταν το βιβλίο είχε πλέον κυκλοφορήσει, ο ΜακΝτόναλντ πρωταγωνιστούσε ως ψυχοπαθής παιδοκτόνος και συζυγοκτόνος, γεγονός που οδήγησε το ιδιόμορφο ζεύγος «συνεργατών» στα δικαστήρια.

Η Μάλκολμ, ερευνώντας την κάθε πλευρά και παρουσιάζοντας απτά στοιχεία για την παραπλάνηση του ΜακΝτόναλντ έγραψε το βιβλίο αυτό, το οποίο δίδεται μέχρι και σήμερα σε φοιτητές του κλάδου της δημοσιογραφίας ως ύλη. Το βιβλίο συζητήθηκε εκτενώς, σε δημοσιογραφικούς και μη κύκλους, καθώς η Μάλκολμ έστρεφε τις κατηγορίες της απέναντι στο σύνολο των δημοσιογράφων, αμφισβητώντας ριζικά τις μεθόδους και τα κίνητρα τους. Η εξίσωση όλων των δημοσιογράφων ως «ειδικούς στην αποπλάνηση και την προδοσία»² δημιούργησε έντονες διαμαρτυρίες, όμως το βιβλίο παραμένει ένα από τα πιο γνωστά του είδους του, καθώς απομυθοποιεί την δουλειά ενός δημοσιογράφου, ο τρόπος με τον οποίο διεξάγεται είναι εξίσου σημαντικός με τα ευρήματα του.

1 MALCOLM J. (1990), *The Journalist and the Murderer*, Λονδίνο: Granta Books, σελ. 3

2 LUKAS J. A., *The Journalist: A Source's Captive or Betrayer?* δημ. στο *Washington Monthly*, Vol. 22, No. 4, Μάιος 1990, σελ. 44-49.

Μια από τις πτυχές του βιβλίου που το έθεσαν σε περίοπτη θέση ανάμεσα στο είδος του είναι η χρήση της συγκεκριμένης ιστορίας, για να οδηγηθεί όμως η συγγραφέας σε πολύ πιο καθολικά και βέβαια συμπεράσματα σχετικά με τον χαρακτήρα του δημοσιογράφου, του «εγώ» που γράφει το κείμενο, την ενσάρκωση της ιδέας του αδιάφορου παρατηρητή της ζωής.

Δυστυχώς, η οξυδερκής συγγραφέας έφυγε πρόσφατα από τη ζωή λόγω ασθένειας, αφήνοντας όμως πίσω της σημαντικό όγκο έρευνας και συγγραφής σε σχέση με τον εσωτερικό κόσμο των ανθρώπων και την έμφυτη ανάγκη τους για αναγνώριση, η οποία συχνά τους οδηγεί σε αμφιλεγόμενα μονοπάτια.

Μεθοδολογία

Η επιλογή του έργου αυτού έγινε λόγω της ιδιαιτερότητας του ως είδος, το οποίο δεν γνωρίζει ανάλογη απήχηση στην Ελλάδα, παρόλο που κρύβει εξαιρετικό ενδιαφέρον. Επιλέχθηκαν αποσπάσματα τα οποία κρίθηκαν βασικά για την κατανόηση της υπόθεσης και την πορεία του νήματος της ιστορίας από τον αναγνώστη, καθώς επίσης έγινε η προσπάθεια να συμπεριληφθούν τμήματα του βιβλίου που περιείχαν ποικίλης μορφολογίας κείμενα, όπως μέρος της αλληλογραφίας των πρωταγωνιστών, καθώς και κριτικά σχόλια και υποθέσεις της συγγραφέως. Πρόκειται όχι μόνο για μια πολύ ενδιαφέρουσα αστυνομική υπόθεση, αντικείμενο σίγουρα προσφιλές τόσο στο αγγλικό όσο και στο ελληνικό κοινό, όσο και για μία βαθύτερη ανάλυση των πράξεων και των κρυφών κινήτρων των ανθρώπων που εμπλέκονται σε γεγονότα που προκαλούν την κοινωνική κατακραυγή. Η κριτική ματιά της συγγραφέως, που έχει προσωπική και πολυετή πείρα στο αντικείμενο με το οποίο έχει καταπιαστεί για την συγγραφή του συγκεκριμένου βιβλίου, του προσδίδει μια ιδιαίτερη γοητεία και παρέχει στον μεταφραστή το κίνητρο να καταφέρει να αποδώσει εξίσου ικανοποιητικά το ύφος και τις ιδιαιτερότητες του βιβλίου σαν σύνολο διαφορετικών μεταξύ τους ειδών κειμένου που όμως θα συνθέσουν ένα εξίσου άρτιο αποτέλεσμα.

Έχοντας αυτό ως στόχο, έκανα την προσωπική μου έρευνα σχετικά με τις πληροφορίες της υπόθεσης του ΜακΝτόναλντ και τις νομικές εξελίξεις που ακολούθησαν την έκδοση του πολυσυζητημένου *Fatal Vision* του δημοσιογράφου

ΜακΓκίνις. Εξερεύνησα τον τρόπο γραφής και την επαγγελματική πορεία της συγγραφέως-δημοσιογράφου, για την οποία πολλά έχουν ειπωθεί. Οδηγήθηκα σε συγκεκριμένους παραλληλισμούς ανάμεσα σε συμβάντα στη ζωή της ίδιας και σε αναφορές του βιβλίου, κάτι το οποίο συνέβαλλε στην βαθύτερη κατανόηση και ικανοποιητικότερη απόδοση των κειμένων της. Κύριο γνώμονα αποτέλεσε η μεγαλύτερη δυνατή σύγκλιση πρωτοτύπου και μεταφράσματος, με τρόπο που να εξομαλύνει κάποια στοιχεία ανοίκεια στον αναγνώστη του μεταφράσματος, χωρίς όμως να αλλοιώνεται η ταυτότητα του κειμένου.

Φυσικά μελετήθηκε η ίδια η διαδικασία της μετάφρασης, σε θεωρητικό και πρακτικό πλαίσιο, με την εφαρμογή των κανόνων και των μεθόδων που έχουν διαμορφώσει το προσωπικό μου μεταφραστικό ένστικτο κατά την πορεία μου στην ενασχόληση με τη μετάφραση.

B' ΜΕΡΟΣ

Πρωτότυπο κείμενο

[1.]

McGinniss was led to his subject by an item he read while scanning the Los Angeles newspapers for topics for his column: the Long Beach Police Officers Association was sponsoring a dinner dance to raise funds for the legal defense of Jeffrey MacDonald, a local physician, who was about to be tried for murder. McGinniss remembered the crime, which had occurred nine years earlier. On February 17, 1970, MacDonald's pregnant wife, Colette, aged twenty-six, and his two daughters, Kimberly and Kristen, aged five and two and a half, were bludgeoned and stabbed to death in the family's apartment at Fort Bragg, North Carolina, where MacDonald was serving as a doctor in a Green Beret unit. MacDonald was charged with the murders and then cleared by an Army tribunal. But his story about waking up to the screams of his wife and older daughter and about seeing four intruders – three men holding clubs and knives and a woman with long hair holding a candle and chanting "Acid is groovy" and "Kill the pigs"– led to no arrests, and continued to raise the question of why no traces of the intruders had been found in the apartment, and why MacDonald had been merely knocked unconscious and slightly cut up when his wife and children were savagely done to death. In response to pressure from Alfred Kassab, the stepfather of the murdered woman, the Justice Department revived the investigation in 1971 and, over a period of years, built up a compelling enough case against MacDonald to bring him to trial. In the intervening eight years, MacDonald had moved to California, and had made a life for himself that appeared to be shadowed neither by the loss of his family nor by the cloud of suspicion that had hung over him from the day of the murders. He had not remarried and was leading a pleasant, blameless life in the California style.

(p. 15-17)

[2.]

It is understood—and yet it is also known that subjects do sometimes sue writers, and that they do sometimes leave one writer for another, or abruptly break off the interviews. It is the latter eventuality, with its immediate disastrous effect on his project, that causes the writer the greatest anxiety (a lawsuit can occur only after the

project is completed, in some hazy distant future) and impels him toward the devices and disingenuousnesses that came under such unprecedentedly close scrutiny in the MacDonald-McGinniss lawsuit. But the writer isn't alone in his anxiety. Even as he is worriedly striving to keep the subject talking, the subject is worriedly striving to keep the writer listening. The subject is Scheherazade. He lives in fear of being found uninteresting, and many of the strange things that subjects say to writers—things of almost suicidal rashness—they say out of their desperate need to keep the writer's attention riveted. In the MacDonald-McGinniss encounter—the encounter of a man accused of a terrible crime with a journalist whom he tries to keep listening to his tale of innocence—we have a grotesquely magnified version of the normal journalistic encounter.

Even though the crimes to which the normal subject pleads innocent—vanity, hypocrisy, pomposity, inanity, mediocrity—are less serious than those of which MacDonald stood accused, the outcome tends to be the same: as MacDonald's tale ultimately failed to hold McGinniss—whose attention soon shifted to the rhetorically superior story of the prosecution—so do the majority of stories told to journalists fail of their object. The writer ultimately tires of the subject's self-serving story, and substitutes a story of his own. The story of subject and writer is the Scheherazade story with a bad ending: in almost no case does the subject manage to, as it were, save himself.

As if sensing the deeper structures of the Devil's pact he was brokering between MacDonald and McGinniss, Segal, when called upon to approve a release from McGinniss's publisher, scribbled in a proviso whose language, on first reading, seems oddly ambiguous for a lawyer to use. The release was dated August 3, 1979, and was written in the form of a letter from MacDonald to McGinniss which began, "I understand you are writing a book about my life centering on my current trial for murder." The letter's third paragraph, where Segal's emendation took place, originally read:

I realize of course, that you do not propose to libel me. Nevertheless, in order that you may feel free to write the book in any manner you may deem best, I agree that I will not make or assert against you, the publisher, or its licensees or anyone else involved in the production or distribution of the book, any claim or

demand whatsoever based on the ground that anything contained in the book defames me.

Segal felt constrained to change the final period to a comma and to add these words: “provided that the essential integrity of my life story is maintained.” Eight years later, in the MacDonald-McGinniss suit, it became MacDonald’s contention that the “essential integrity” of his life story had not been maintained in McGinniss’s book, and that McGinniss was guilty of a kind of soul murder, for which it was necessary that he be brought to account. The federal judge assigned to the case, William Rea, also seemed to hear the Commendatore’s music wafting out of the complaint and, in his denial of McGinniss’s motion for summary judgment, to concur with the plaintiff’s moralistic view of the case.

But all this was many years into the future. In the summer of 1979, MacDonald and McGinniss were Damon and Pythias. In common with many other subjects and writers, they clothed their complicated business together in the mantle of friendship - in this case, friendship of a particularly American cast, whose emblems of intimacy are watching sports on television, drinking beer, running, and classifying women according to looks. A few weeks after writing about MacDonald for the *Herald Examiner*, McGinniss gave up his guest column and flew to Raleigh to take up his insider’s post with the MacDonald defense; he moved into the Kappa Alpha fraternity house on the North Carolina State University campus, which Segal had rented for the summer, and there joined MacDonald, his mother, Segal, and the various lawyers, paralegals, law students, and volunteers of the defense group. One member of this group was Michael Malley, a lawyer, who had been MacDonald’s roommate at Princeton and had taken part in MacDonald’s defense at the Army hearing that dismissed the charges against him in 1970. Now, on leave from his law firm in Phoenix, Malley had once again put himself at the service of his friend, and, alone of the group, was not happy about the insertion of McGinniss into its midst. As Malley was to testify later, he had nothing against McGinniss personally—indeed, he liked him, as everyone else did—but he felt there was something fundamentally risky about letting a writer into the inner councils of the defense. “I felt that if Joe was there all the time, we had a real problem about the attorney-client privilege,” Malley said, adding, by way of explanation, “The privilege is that anything you say to your attorney isn’t going to go beyond the attorney unless the client agrees to it. But if there

is an outsider present, somebody who doesn't belong to the defense team, the privilege is waived. And Joe, to me, clearly seemed to be an outsider, and I simply didn't like it."

(p. 19-20)

[3.]

MacDonald was transferred from the Butner prison the Terminal Island Federal Correctional Institution, near Long Beach, California –after a bus trip that spread over several weeks, during which he was kept in shackles –and in November McGinniss flew out to see him there and to continue his research for the book. Although he had glued himself to MacDonald in North Carolina, McGinniss had put off interviewing him about his life before the murders until the trial was over; now he would do this work. But at the prison McGinniss was prevented from bringing a tape recorder, or even a notebook and pencil, into the visiting room. So the men devised a scheme that would take the place of interviews:

MacDonald would recollect his past into a tape recorder and mail the tapes (via his mother) to McGinniss. Over the next two years, MacDonald sent McGinniss a total of thirty tapes, which he made under somewhat mysterious circumstances (How did he get a tape recorder into his cell? Why was he never caught recording? Why was the tape recorder never found by guards? Why was his mother never caught smuggling the tapes out?), and from which McGinniss quoted excerpts in his book in chapters entitled "The Voice of Jeffrey MacDonald," alternating with the narrative proper. McGinniss stayed in California a week, and during his stay MacDonald put his empty condominium—a half hour's drive from the prison—at McGinniss's disposal. McGinniss slept in a guest room- office, and during the day (he visited MacDonald in the late afternoon) he would read in the massive files on the case that MacDonald kept there and had given him carte blanche to rifle. McGinniss found so much of interest in the files that he asked MacDonald if he might take some of the material back home with him; the ever-obliging MacDonald agreed, and even lent him a suitcase in which to cart the stuff. Among the documents McGinniss found in the apartment, the most exciting to him was an account MacDonald had handwritten for his attorneys at the Army hearing in 1970. In it (the document was later made public), he listed all his

activities on the evening of the murders and mentioned a diet pill, Eskatrol— an amphetamine combined with a sedative— that he had been taking.

McGinniss, baffled, like everyone else, as to what could have prompted MacDonald to kill his family, and in such a savage way, consulted various pharmaceutical texts and found that Eskatrol could induce psychosis when taken in high enough doses. (It was removed from the market in 1980.) MacDonald had written:

We ate dinner together at 5:45 p.m. (all four). It is possible I had one diet pill at this time. I do not remember, and do not think I had one, but it is possible. I had been running a weight—control program for my unit, and I put my name at the top of the program to encourage participation. I had lost 12-15 lbs. in the prior 3-4 weeks, in the process using 3-5 capsules of Eskatrol Spansule. [Quoting this passage in *Fatal Vision*, McGinniss dropped the clause “and do not think I had one.”]

Not implausibly, McGinniss interpreted “3-5 capsules” to mean three to five capsules *a day*, which is an overdose, and he went on to propose in *Fatal Vision* that MacDonald killed his wife and daughters in a fit of rage—a rage against female sex that he had been repressing since early childhood and that the drug (in combination with stress, fatigue, and Colette MacDonald's threatening “new insights into personality structure and behavioral patterns,” picked up at the psychology course she was taking and had just come home from) finally permitted him to vent. McGinniss based his theory of the crime on an uncritical reading of three moral tracts—Otto Kernberg's *Bordeline Conditions and Pathological Narcissism*, Christopher Lasch's *The Culture of Narcissism*, and Hervey Cleckley's *The Mask of Sanity*—in which the terms “psychopath” and “pathological narcissist” are confidently offered as the answer to the problem of evil (as if labelling were ever anything more than the restatement of a problem). In the MacDonald-McGinniss trial, to lend credence to McGinniss's labeling of MacDonald as a pathological narcissist, Kornstein invited Kernberg himself to appear as an expert witness and apply to MacDonald the adjectives he applies to the patients in his book—“grandiose,” “cold,” “shallow,” “ruthless,” “exploitative,” “parasitic,” “haughty,” “envious,” “self-centered,” “lacking in emotional depth,” “deficient in genuine feelings of sadness”—who suffer from the malady he has invented. Kernberg prudently declined, and suggested a colleague of

his, Michael Stone, for the role of moralist-in-shrink's clothing, which Stone accepted and played to the hilt.

(p. 26-30)

[4.]

The letter in question was written on September 11, 1979, twelve days after MacDonald's first letter to McGinniss. It read, in part:

Dear Jeff,

Every morning for a week now, I've been waking up wondering where you are. A bus! Christ! It seems that the only function a ride across country in a prison bus might serve is to make your destination seem not quite as awful as it otherwise would have. On the other hand, I'm sure your destination seems awful. Is awful. Terminal Island. Pretty terrible name, on top of everything else...

I am glad to see that you are able to write – to describe and analyze both what happened to you and your own feelings about it. I have plenty of my own thoughts, which I'll be getting to sooner or later, but mostly I am relieved to see that you are apparently able to function constructively despite the extreme limitations. Also, I'm glad you didn't kill yourself, because that sure would have been a bummer for the book...

There could not be a worse nightmare than the one you are living through now – but it is only a phase. Total strangers can recognize within five minutes that you did not receive a fair trial...

Well, I'm sure when I see you we will have plenty of chance to talk about that as well as many other things. Bob Keeler, incidentally, told me he planned to spend quite a bit of time interviewing you at Terminal Island. Told me also he wants to write a book on the case & is talking to Doubleday about it. I would just as soon he did not write a book; & Delacorte will be announcing my book – and the full and exclusive access aspect of our relationship– this week to try and keep the field reasonably clear.

Frankly, I am not sure what Keeler's attitude toward you is. I'm not implying that he believes you are guilty– I just don't know, but I think it would be better on many counts if you did nothing to encourage or to assist anyone else who might be planning to write about this...

You must fear – on top of everything else– that you will somehow become a non-person. Just–poof– there is no more Jeff. There is just this big empty space where he was. Well, that's not going to happen, because there are too many people who care too much about you, and please try to remember that during those hours and days when you feel at your worse... I will be back home by Sept. 25– into N. Y, on Sept. 26 for meetings about this book with Delacorte – it's a dinner, actually, where the president of the company & Sterling (Lord) & I will try to block out a reasonable timetable & where I explain to them how things managed to take this drastic & unexpected turn for the shitty... I have much, much more to say, but I do want you to receive at least this much from me by the time you reach Cal... I'll write again in a couple of days. Jell, it's all so fucking awful I can't believe it– yet the sight of the jury coming in– of the jury polling–of you standing – saying those few words– being led out– and then seeing you in a fucking prison. It's a hell of a thing– spend the summer making a new friend and then the bastards come along and lock him up. But not for long, Jeffrey – not for long.

More soon–

Joe

On September 28, 1979, McGinniss wrote again:

... I am very relieved that you are at last in a place where they do not keep you in shackles all day... I am hoping that you won't even be there very long; that the folks in Richmond [the federal appeals court] recognize and act upon the validity of the bail appeal...

What I propose is to fly to California, prepared to stay for a while. To see you, as much as possible, either at this location where fate and bureaucracy have combined to put you, or, far better for both of us, in Huntington Beach. In any event, that is when our real work can begin. Aside from the money, and the fact that someday the full story will be told, it seems to me that one very important benefit of the book is that it gives you something constructive to do day by day. Something real; something valuable; something essential. A way to channel your anger and reflections. A book about the case; no convict should be without one. (Even in jest, it doesn't feel right to type the word “convict” in reference to you, and I am hoping like hell this phase will come to as quick and merciful a halt as possible next week in Richmond with the granting of bail...

Jeff, it is still very hard to accept all of this. To have you writing about prison and life on the bus. To be trying to answer all the questions about what went wrong: the most obvious answers, of course, are the ones you've already come up with. Jury selection. It was utter madness... was, all by itself, probably all the answer anyone would ever need as to what went wrong...

Goddamn, Jeff, one of the worst things about all this is how suddenly and totally all your friends –self included– have been deprived of the pleasure of your company...

What the fuck were those people thinking of? How could 12 people not only agree to believe such a horrendous proposition, but agree, with a man's life at stake, that they believed it beyond a reasonable doubt? In six and a half hours?...

As you have no doubt gathered, I do not devote the care to word selection and organization in my letters that I do in my books. Generally, I don't write letters at all. One of the reasons my phone bill each month is almost as high as the mortgage. Writing, for me, is work, and I do not like to do my work carelessly, but if I waited until I got a letter into the shape I'd be happy with, you would never hear another word from me and would think I had perished on a mountain or had instead undertaken to write the life story of Freddy Kassab. So, even as imperfectly as I have expressed it, what I mean is I am still sorry as hell this whole thing ever happened, and am impatient to see you again and to plunge into the book, and, hopefully, once again to share with you many laughs and good stories and new experiences as well as re-living, in sorrow, some of the bad ones from the past...

These early letters, like the overture to an opera, announce all the themes of the coming correspondence. Until close to the publication of *Fatal Vision*, when MacGinniss apparently felt he could afford to be a bit cold and careless with MacDonald, he wrote letters assuring MacDonald of his friendship, commiserating with him about his situation, offering him advice about his appeal, requesting information for the book, and fretting about competing writers. The passages dealing with his last concern – a very common one among writers (every writer thinks someone else is working on his subject; it is part of the paranoid state of mind necessary for the completion of infinitely postponable task of writing) – make especially painful reading, in a correspondence full of painful moments.

(p. 33-37)

[5.]

The metaphor of the love affair applies to both sides of the journalist-subject equation, and the journalist is no less susceptible than the subject to its pleasures and excitements. In our talk and in the transcript of the trial, McGinniss had made a point of distinguishing between the reporting and the writing phases of the journalistic enterprise, speaking of them almost as if the one had nothing to do with the other, and as if the reporting and the writing were done by two different people. While this confession of doubleness was McGinniss's undoing at the trial—the contradiction between the nice guy who had lived in the fraternity house with MacDonald and had written to him in prison and the coldhearted "best-selling author" of *Fatal Vision* was simply too grotesque— it is in fact an accurate description of the general journalistic case. An abyss lies between the journalist's experience of being out in the world talking to people and his experience of being alone in a room writing. When the interviews are over and the journalist first faces the labor of writing, he feels no less resentful than the subject will feel when he reads the finished text. Sometimes the labor seems particularly hard. In 1985, in answer to an interrogatory by the plaintiff, McGinniss wrote of "too many sleepless nights, too many terrible dreams, too many blank, dull, empty mornings spent staring out the back window of my house, cold coffee in hand, postponing for another minute, another five, another ten, the dreadful task of going back upstairs and again confronting the chilling realization which, against my will, was forming itself..." The realization was that MacDonald had murdered his wife and children; but no writer can read this passage without recognizing in it the feeling of not wanting to get to work on something that may not come out well—and McGinniss had special reason to feel anxious about how *Fatal Vision* would come out.

(p. 59-60)

Μετάφρασμα

Ο δημοσιογράφος και ο δολοφόνος της Τζάνετ Μάλκολμ

[1.]

Ο ΜακΓκίνις οδηγήθηκε στο κεντρικό πρόσωπο του βιβλίου του από ένα άρθρο που διάβασε καθώς διάβαζε τις εφημερίδες του Λος Άντζελες ψάχνοντας θέματα για τη στήλη του· η Ένωση Αξιωματικών της Αστυνομίας του Λόνγκ Μπιτς διοργάνωνε χορό για να συγκεντρώσει χρήματα για τη νομική υπεράσπιση του Τζέφρι ΜακΝτόναλντ, ενός τοπικού γιατρού, ο οποίος επρόκειτο να δικαστεί για φόνο. Ο ΜακΓκίνις θυμόταν το έγκλημα, το οποίο είχε συμβεί εννέα χρόνια νωρίτερα. Στις 17 Φεβρουαρίου 1970, η έγκυος σύζυγος του ΜακΝτόναλντ, Κολέτ, ηλικίας είκοσι έξι ετών, και οι δύο κόρες του, Κίμπερλι και Κρίστεν, ηλικίας πέντε και δύομισι ετών, ξυλοκοπήθηκαν και μαχαιρώθηκαν μέχρι θανάτου στο διαμέρισμα της οικογένειας στο Φορτ Μπραγκ της Βόρειας Καρολίνας, όπου ο ΜακΝτόναλντ υπηρετούσε ως γιατρός σε μια μονάδα ειδικών δυνάμεων. Ο ΜακΝτόναλντ κατηγορήθηκε για τους φόνους και στη συνέχεια αθωώθηκε από το στρατοδικείο. Όμως η εξιστόρηση των γεγονότων από τον ίδιο, ότι ξύπνησε από τις κραυγές της γυναίκας και της μεγαλύτερης κόρης του και ότι είδε τέσσερις εισβολείς - τρεις άνδρες που κρατούσαν ρόπαλα και μαχαίρια και μια γυναίκα με μακριά μαλλιά που κρατούσε ένα κερί και φώναζε «Το LSD είναι μούρλια» και «Σκοτώστε τα γουρούνια»- δεν οδήγησε σε καμία σύλληψη και συνέχισε να εγείρει το ερώτημα γιατί δεν βρέθηκαν ίχνη των εισβολέων στο διαμέρισμα και γιατί ο ΜακΝτόναλντ έμεινε να κείτεται αναίσθητος, έχοντας μερικές αμυχές, ενώ η γυναίκα και τα παιδιά του δολοφονήθηκαν άγρια. Ανταποκρινόμενο στις πιέσεις του Άλφρεντ Κασάμπ, πατριού της δολοφονημένης γυναίκας, το Υπουργείο Δικαιοσύνης επανέφερε στο προσκήνιο την έρευνα το 1971 και, σε μια περίοδο ετών, δημιούργησε μια αρκετά πειστική υπόθεση εναντίον του ΜακΝτόναλντ για να τον παραπέμψει σε δίκη. Στα οκτώ χρόνια που μεσολάβησαν, ο ΜακΝτόναλντ είχε μετακομίσει στην Καλιφόρνια, έχοντας ξαναφτιάξει τη ζωή του, χωρίς να έχει θορυβηθεί ιδιαίτερα από την απώλεια της οικογένειάς του, ούτε από το σύννεφο υποψίας που τον κατέτρεχε ήδη από την ημέρα των φόνων. Δεν είχε ξαναπαντρευτεί και ζούσε μια ευχάριστη, άμεμπτη ζωή στο κλίμα της Καλιφόρνια. (σελ. 15-17)

[2.]

Είναι κατανοητό –και επίσης γνωστό- ότι τα υποκείμενα ενίοτε μηνύουν συγγραφείς και ότι κάποιες φορές εγκαταλείπουν έναν συγγραφέα για κάποιον άλλον ή διακόπτουν απότομα τις συνεντεύξεις. Είναι αυτό το τελευταίο ενδεχόμενο, με τις άμεσες καταστροφικές συνέπειες για το έργο ενός συγγραφέα, που του προκαλεί το μεγαλύτερο άγχος (μια αγωγή μπορεί να προκύψει μόνο μετά την ολοκλήρωση του έργου, σε κάποιο θολό μακρινό μέλλον) και τον ωθεί προς τα τεχνάσματα και τις ανειλικρίνειες που εξετάστηκαν ενδελεχώς στην αγωγή ΜακΝτόναλντ-ΜακΓκίνις. Αλλά δεν είναι μόνο ο συγγραφέας που βιώνει αυτήν την ανησυχία. Ακόμα και καθώς ο ίδιος προσπαθεί με κάθε τρόπο να κάνει το πρόσωπο του έργου του να του εκμυστηρεύεται, το πρόσωπο προσπαθεί με τη σειρά του να κρατά το ενδιαφέρον του συγγραφέα αμείωτο. Το πρόσωπο αυτό μοιάζει με τη Σεχραζάντ. Ζει με τον φόβο να μη καταστεί αδιάφορο, και πολλά από τα παράξενα πράγματα που λένε οι άνθρωποι αυτοί στους συγγραφείς - πράγματα σχεδόν αυτοκτονικής απερισκεψίας - πηγάζουν από την απελπισμένη ανάγκη τους να κρατήσουν την προσοχή του συγγραφέα καθηλωμένη. Στη συνάντηση ΜακΝτόναλντ-ΜακΓκίνις -το συναπάντημα ενός ανθρώπου που κατηγορείται για ένα τρομερό έγκλημα και ενός δημοσιογράφου, τον οποίο προσπαθεί να έχει ως ακροατή στην ιστορία της αθωότητάς του- έχουμε μια τραγελαφικά μεγεθυμένη εκδοχή μιας συνηθισμένης δημοσιογραφικής συνάντησης. Παρόλο που τα εγκλήματα για τα οποία ένα σύνηθες υποκείμενο δηλώνει αθώο - ματαιοδοξία, υποκρισία, πομπώδης συμπεριφορά, ανοησία, μετριοφροσύνη- είναι λιγότερο σοβαρά από εκείνα για τα οποία κατηγορήθηκε ο ΜακΝτόναλντ, το αποτέλεσμα τείνει να είναι το ίδιο: όπως η ιστορία του ΜακΝτόναλντ απέτυχε τελικά να αιχμαλωτίσει το ενδιαφέρον του ΜακΓκίνις -η προσοχή του οποίου σύντομα μετατοπίστηκε στη ρητορικά ανώτερη ιστορία της κατηγορούσας αρχής- έτσι και η πλειονότητα των ιστοριών που λέγονται σε δημοσιογράφους αποτυγχάνουν όσον αφορά αυτόν τον σκοπό τους. Ο συγγραφέας τελικά κουράζεται από την ιστορία του υποκειμένου που εξυπηρετεί το ίδιο και την αντικαθιστά με μια δική του ιστορία. Η ιστορία του κεντρικού προσώπου και του συγγραφέα είναι η ιστορία της Σεχραζάντ με κακό τέλος: σχεδόν σε καμία περίπτωση το πρόσωπο δεν καταφέρνει, τρόπον τινά, να σώσει τον εαυτό του.

Σαν να διαισθάνθηκε τις βαθύτερες δομές της διαβολικής συμφωνίας που μεσολάβησε μεταξύ του ΜακΝτόναλντ και του ΜακΓκίνις, ο Σεγκάλ, όταν κλήθηκε να εγκρίνει μια παραίτηση δικαιωμάτων από τον εκδότη του ΜακΓκίνις, έγραψε έναν όρο του οποίου η διατύπωση, σε πρώτη ανάγνωση, φαίνεται περίεργα διφορούμενη για έναν δικηγόρο. Η παραίτηση αυτή είχε ημερομηνία 3 Αυγούστου 1979 και είχε τη μορφή επιστολής του ΜακΝτόναλντ προς τον ΜακΓκίνις, η οποία άρχιζε ως εξής: «Καταλαβαίνω ότι γράφετε ένα βιβλίο για τη ζωή μου με επίκεντρο την τρέχουσα δίκη μου για φόνο». Η τρίτη παράγραφος της επιστολής, όπου έγινε η διόρθωση του Σεγκάλ, αρχικά έγραφε:

Αντιλαμβάνομαι βέβαια ότι δεν σκοπεύετε να με συκοφαντήσετε. Παρ' όλα αυτά, προκειμένου να αισθανθείτε ελεύθεροι να γράψετε το βιβλίο με όποιον τρόπο θεωρείτε καλύτερο, συμφωνώ ότι δεν θα προβάλω ή θα διεκδικήσω εναντίον σας, του εκδότη ή των αδειούχων του ή οποιουδήποτε άλλου εμπλεκόμενου στην παραγωγή ή διανομή του βιβλίου, οποιαδήποτε αξίωση ή απαίτηση που θα βασίζεται στο ότι οτιδήποτε περιέχεται στο βιβλίο με δυσφημεί.

Ο Σεγκάλ αισθάνθηκε αναγκασμένος να αλλάξει την τελευταία τελεία σε κόμμα και να προσθέσει τα παρακάτω: «υπό την προϋπόθεση ότι διατηρείται η ουσιαστική ακεραιότητα της ιστορίας της ζωής μου». Οκτώ χρόνια αργότερα, στην αγωγή ΜακΝτόναλντ-ΜακΓκίνις, έγινε ο ισχυρισμός του ΜακΝτόναλντ ότι η «ουσιαστική ακεραιότητα της ιστορίας της ζωής του» δεν είχε διατηρηθεί στο βιβλίο του ΜακΓκίνις και ότι ο ΜακΓκίνις ήταν ένοχος ενός είδους διασурμού της προσωπικότητάς του, για την οποία ήταν απαραίτητο να λογοδοτήσει. Ο ομοσπονδιακός δικαστής που ανέλαβε την υπόθεση, ο Γουίλιαμ Ρέα, φάνηκε επίσης να ακούει τη μουσική του Κομεντατόρε να πλανάται από την καταγγελία και, στην απόρριψη της αίτησης του ΜακΓκίνις για συνοπτική απόφαση, να συμφωνεί με την ηθικιστική άποψη του ενάγοντος για την υπόθεση. Αλλά όλα αυτά ήταν πολλά χρόνια στο μέλλον. Το καλοκαίρι του 1979, ο ΜακΝτόναλντ και ο ΜακΓκίνις ήταν ο Δάμων και ο Φιντίας. Όπως πολλοί άλλοι συγγραφείς με τα κεντρικά τους πρόσωπα, έντυσαν την περίπλοκη σχέση τους με τον μανδύα της φιλίας -στην προκειμένη περίπτωση, της φιλίας σύμφωνα με τα αμερικανικά πρότυπα, όπου η οικειότητα έγκειται στην παρακολούθηση αθλημάτων στην τηλεόραση, την κατανάλωση μπύρας, το τρέξιμο και το βαθμό έλξης των γυναικών με βάση την εμφάνισή τους.

Λίγες εβδομάδες αφότου έγραψε για το ΜακΝτόναλντ στην εφημερίδα *Herald Examiner*, ο ΜακΓκίνις εγκατέλειψε τη στήλη του και πέταξε στο Ράλεϊ για να αναλάβει τη θέση του πληροφοριοδότη στην υπεράσπιση του ΜακΝτόναλντ. Εγκαταστάθηκε στο σπίτι της αδελφότητας Κάπα Άλφα στην πανεπιστημιούπολη του Κρατικού Πανεπιστημίου της Βόρειας Καρολίνας, το οποίο ο Σεγκάλ είχε νοικιάσει για το καλοκαίρι, και εκεί συμμετείχε μαζί με τον ΜακΝτόναλντ, τη μητέρα του, τον Σεγκάλ και τους διάφορους δικηγόρους, βοηθούς, φοιτητές νομικής και εθελοντές στην ομάδα υπεράσπισης. Ένα μέλος αυτής της ομάδας ήταν ο Μάικλ Μάλεϊ, ένας δικηγόρος, ο οποίος ήταν συγκάτοικος του ΜακΝτόναλντ στο πανεπιστήμιο Πρίνστον και είχε λάβει μέρος στην υπεράσπιση του ΜακΝτόναλντ στην ακρόαση του στο στρατοδικείο, το οποίο απέρριψε τις κατηγορίες εναντίον του το 1970. Τώρα, με άδεια από το δικηγορικό του γραφείο στο Φοίνιξ, ο Μάλεϊ είχε θέσει για άλλη μια φορά τον εαυτό του στην υπηρεσία του φίλου του, και ήταν ο μόνος στην ομάδα εμφανώς δυσαρεστημένος με την τοποθέτηση του ΜακΓκίνις ανάμεσά τους. Όπως ο Μάλεϊ κατέθεσε αργότερα, δεν είχε τίποτα εναντίον του ΜακΓκίνις προσωπικά – αντιθέτως μάλιστα, τον συμπαθούσε, όπως και όλοι οι άλλοι – αλλά ένιωθε ότι υπήρχε κάτι θεμελιωδώς ριψοκίνδυνο στο να αφήσει έναν συγγραφέα να μπει στα εσωτερικά συμβούλια της υπεράσπισης. «Ένιωσα ότι αν ο Τζο ήταν εκεί όλη την ώρα, είχαμε στην πραγματικότητα ένα πρόβλημα σχετικά με το προνόμιο που διακατέχει τη σχέση δικηγόρου-πελάτη», δήλωσε ο Μάλεϊ, εξηγώντας στη συνέχεια «Το προνόμιο είναι ότι οτιδήποτε λες στον δικηγόρο σου δεν πρόκειται να διαρρεύσει εκτός αν ο πελάτης συμφωνήσει σε αυτό. Αλλά αν υπάρχει ένας ξένος παρών, κάποιος που δεν ανήκει στην ομάδα υπεράσπισης, το προνόμιο αναιρείται. Και ο Τζο, για μένα, προφανώς φαινόταν να είναι παρείσακτος, και πολύ απλά δεν μου ήταν ευχάριστο.»

(σελ. 19-20)

[3.]

Ο ΜακΝτόναλντ μεταφέρθηκε από τη φυλακή Butner στο ομοσπονδιακό σωφρονιστικό ίδρυμα της Νήσου Τέρμιναλ, κοντά στο Λονγκ Μπιτς της Καλιφόρνια -μετά από ένα ταξίδι με λεωφορείο που διήρκεσε αρκετές εβδομάδες, κατά τη διάρκεια του οποίου ήταν με χειροπέδες- και τον Νοέμβριο ο ΜακΓκίνις πήγε

αεροπορικώς εκεί για να τον δει εκεί και να συνεχίσει την έρευνά του για το βιβλίο. Αν και ήταν συνεχώς με το ΜακΝτόναλντ στη Βόρεια Καρολίνα, ο ΜακΓκίνις είχε αναβάλει τη συνέντευξη για τη ζωή του πριν από τους φόνους μέχρι να τελειώσει η δίκη- τώρα είχε έρθει πλέον η στιγμή για αυτό. Όμως στη φυλακή ο ΜακΓκίνις απαγορευόταν να φέρει μαγνητόφωνο ή ακόμη και σημειωματάριο και μολύβι στο επισκεπτήριο. Έτσι οι άνδρες επινόησαν ένα σχέδιο που θα αντικαθιστούσε τις συνεντεύξεις, με το ΜακΝτόναλντ να εξιστορείται το παρελθόν του σε ένα μαγνητόφωνο και να στέλνει τις κασέτες (μέσω της μητέρας του) στο ΜακΓκίνις. Κατά τη διάρκεια των δύο ετών που ακολούθησαν, ο ΜακΝτόναλντ έστειλε στον ΜακΓκίνις συνολικά τριάντα κασέτες, τις οποίες δημιούργησε υπό κάπως μυστηριώδεις συνθήκες (πώς έβαλε ένα μαγνητόφωνο στο κελί του; Γιατί δεν τον έπιασαν ποτέ να ηχογραφεί; Γιατί το μαγνητόφωνο δεν βρέθηκε ποτέ από τους φρουρούς; Γιατί η μητέρα του δεν πιάστηκε ποτέ να βγάζει λαθραία τις κασέτες;), και από τις οποίες ο ΜακΓκίνις παραθέτει αποσπάσματα στο βιβλίο του σε κεφάλαια με τίτλο *Η φωνή του Τζέφρι ΜακΝτόναλντ*, που εναλλάσσονται με την ίδια την αφήγηση. Ο ΜακΓκίνις έμεινε στην Καλιφόρνια μια εβδομάδα, και κατά τη διάρκεια της παραμονής του ο ΜακΝτόναλντ έθεσε το άδειο διαμέρισμά του στη διάθεση του ΜακΓκίνις, το οποίο απείχε μισή ώρα με το αυτοκίνητο από τη φυλακή. Ο ΜακΓκίνις κοιμόταν σε έναν ξενώνα-γραφείο και κατά τη διάρκεια της ημέρας (επισκεπτόταν τον ΜακΝτόναλντ αργά το απόγευμα) διάβαζε στους ογκώδεις φακέλους της υπόθεσης που διατηρούσε εκεί ο ΜακΝτόναλντ, ο οποίος του είχε δώσει το ελεύθερο να τους χρησιμοποιήσει όπως εκείνος έκρινε. Ο ΜακΓκίνις έκρινε τα αρχεία τόσο ενδιαφέροντα που ρώτησε τον ΜακΝτόναλντ αν θα μπορούσε να πάρει μαζί του σπίτι μέρος του υλικού- ο πειθήνιος υπάκουος ΜακΝτόναλντ συμφώνησε και του δάνεισε ακόμη και μια βαλίτσα για να μεταφέρει το υλικό.

Μεταξύ των εγγράφων που βρήκε ο ΜακΓκίνις στο διαμέρισμα, το πιο συναρπαστικό γι' αυτόν ήταν μία αναφορά που είχε γράψει ο ίδιος ο ΜακΝτόναλντ για τους δικηγόρους του κατά την ακρόαση του στο στρατοδικείο το 1970. Σε αυτήν (το έγγραφο δημοσιοποιήθηκε αργότερα), απαριθμούσε όλες τις δραστηριότητές του το βράδυ των δολοφονιών και ανέφερε ένα διαιτητικό χάπι, το Eskatrol -μια αμφεταμίνη σε συνδυασμό με ένα ηρεμιστικό- που είχε πάρει.

Ο ΜακΓκίνις, προβληματισμένος, όπως όλοι οι άλλοι, για το τι θα μπορούσε να ωθήσει τον ΜακΝτόναλντ να σκοτώσει την οικογένειά του, και μάλιστα με τόσο

άγριο τρόπο, συμβουλευτήκε διάφορα φαρμακευτικά κείμενα και διαπίστωσε ότι το Eskatrol μπορούσε να προκαλέσει ψύχωση όταν λαμβανόταν σε αρκετά υψηλές δόσεις. (Αποσύρθηκε από την αγορά το 1980.) Ο ΜακΝτόναλντ είχε γράψει:

Φάγαμε μαζί δείπνο στις 5:45 μ.μ. (και τα τέσσερα μέλη). Είναι πιθανό να είχα πάρει ένα διαιτητικό χάπι εκείνη την ώρα. Δεν θυμάμαι με σιγουριά και δεν νομίζω ότι πήρα, αλλά είναι πιθανό. Βρισκόταν σε εξέλιξη ένα πρόγραμμα ελέγχου βάρους για τη μονάδα μου και έβαλα και ο ίδιος το όνομά μου στους συμμετέχοντες του προγράμματος για να ενθαρρύνω τη συμμετοχή. Είχα χάσει 5,5-7 κιλά τις προηγούμενες 3-4 εβδομάδες, χρησιμοποιώντας 3-5 κάψουλες Eskatrol Spansule. [Παραθέτοντας αυτό το απόσπασμα στο *Fatal Vision*, ο ΜακΓκίνις παρέλειψε τη φράση «και δεν νομίζω ότι πήρα»].

Δεν είναι απίθανο, ο ΜακΓκίνις να ερμήνευσε το «3-5 κάψουλες» ως τρεις με πέντε κάψουλες την ημέρα, που είναι υπερβολική δόση, και έτσι οδηγήθηκε στο *Fatal Vision* στην εδραίωση της υπόθεσης ότι ο ΜακΝτόναλντ σκότωσε τη γυναίκα και τις κόρες του σε ένα ξέσπασμα οργής - μια οργή κατά του γυναικείου φύλου που είχε καταπιέσει από τις απαρχές της παιδικής του ηλικίας και ότι το φάρμακο (σε συνδυασμό με το άγχος, την κούραση και τις απειλητικές «νέες γνώσεις της Κολέτ ΜακΝτόναλντ για τη δομή της προσωπικότητας και τα πρότυπα συμπεριφοράς», που είχε πάρει στο μάθημα ψυχολογίας που παρακολουθούσε και από το οποίο μόλις είχε επιστρέψει) του επέτρεψε τελικά να ξεσπάσει. Ο ΜακΓκίνις στήριξε τη θεωρία του για το έγκλημα σε μια άκριτη ανάγνωση τριών ηθικών συγγραμμάτων - του Ότο Κέρνμπεργκ *Bordeline Conditions and Pathological Narcissism* (*Οριακές Διαταραχές και Παθολογικός Ναρκισσισμός*), του Κρίστοφερ Λας *The Culture of Narcissism* (*Ο Πολιτισμός του Ναρκισσισμού*) και του Χέρβεϊ Κλέκλεϊ *The Mask of Sanity* (*Το προσωπίο της λογικής*) -στα οποία οι όροι «ψυχοπαθής» και «παθολογικός ναρκισσιστής» προσφέρονται ως βάσιμη απάντηση στο πρόβλημα του κακού (σαν να υπήρξε ποτέ ο κατονομασμός του προβλήματος κάτι περισσότερο από την επαναδιατύπωση του). Στη δίκη ΜακΝτόναλντ-ΜακΓκίνις, για να προσδώσει αξιοπιστία στον χαρακτηρισμό του ΜακΝτόναλντ από τον ΜακΓκίνις ως παθολογικού ναρκισσιστή, ο Κόρνσταϊν κάλεσε τον ίδιο τον Κέρνμπεργκ να εμφανιστεί ως πραγματογνώμονας και να αιτιολογήσει στην περίπτωση του ΜακΝτόναλντ τα επίθετα που προσδίδει στους ασθενείς στο βιβλίο του— «μεγαλοπρεπής», «ψυχρός», «ρηχός», «αδίστακτος», «εκμεταλλευτής»,

«παρασιτικός», «υπερόπτης», «ζηλόφθονος», «εγωκεντρικός», «χωρίς συναισθηματικό βάθος», «χωρίς γνήσια συναισθήματα θλίψης»- οι οποίοι πάσχουν από την ασθένεια που έχει επινοήσει. Ο Κέρνμπεργκ, συνετά, αρνήθηκε και πρότεινε έναν συνάδελφό του, τον Μάικλ Στόουν, για τον ρόλο του ηθικολόγου με περιβολή ψυχιάτρου, τον οποίο ο Στόουν αποδέχτηκε και κατάφερε να παραστήσει επιτυχώς. (σελ. 26-30)

[4.]

Η εν λόγω επιστολή γράφτηκε στις 11 Σεπτεμβρίου 1979, δώδεκα ημέρες μετά την πρώτη επιστολή του ΜακΝτόναλντ προς τον ΜακΓκίνις. Έγραφε, μεταξύ άλλων:

Αγαπητέ Τζεφ,

Κάθε πρωί εδώ και μια εβδομάδα, ξυπνάω και αναρωτιέμαι πού είσαι. Ένα λεωφορείο! Χριστέ μου! Φαίνεται ότι το μοναδικό που μπορεί να προσφέρει μια διαδρομή σε όλη τη χώρα με λεωφορείο φυλακής είναι να κάνει τον προορισμό σου να φαίνεται λιγότερο απαίσιος από όσο είναι στην πραγματικότητα. Από την άλλη πλευρά, είμαι σίγουρος ότι ο προορισμός σου φαίνεται απαίσιος. Είναι απαίσιος. Νήσος Τέρμιναλ. Αρκετά τρομερό όνομα, εκτός όλων των άλλων...

Χαίρομαι που βλέπω ότι είσαι σε θέση να γράψεις -να περιγράψεις και να αναλύσεις τόσο αυτό που σου συνέβη όσο και τα συναισθήματά σου σχετικά με αυτό. Έχω κι εγώ πολλές σκέψεις, στις οποίες θα αναφερθώ αργά ή γρήγορα, αλλά κυρίως ανακουφίζομαι που βλέπω ότι είσαι προφανώς σε θέση να λειτουργείς εποικοδομητικά παρά τους ακραίους περιορισμούς. Επίσης, χαίρομαι που δεν αυτοκτόνησες, γιατί αυτό σίγουρα θα χαράμιζε το βιβλίο...

Δεν θα μπορούσε να υπάρξει χειρότερος εφιάλτης από αυτόν που ζεις τώρα -αλλά είναι μόνο μια φάση. Εντελώς άγνωστοι μπορούν να καταλάβουν μέσα σε πέντε λεπτά ότι δεν είχες μια δίκαιη δίκη...

Λοιπόν, είμαι σίγουρος ότι όταν σε δω θα έχουμε πολλές ευκαιρίες να μιλήσουμε γι' αυτό, καθώς και για πολλά άλλα πράγματα. Ο Μπομπ Κίλερ, παρεμπιπτόντως, μου

είπε ότι σκόπευε να αφιερώσει αρκετό χρόνο για να σου πάρει συνέντευξη στη Νήσο Τέρμιναλ. Μου είπε επίσης ότι θέλει να γράψει ένα βιβλίο για την υπόθεση και μιλάει με την Doubleday¹ γι' αυτό. Θα προτιμούσα να μην γράψει βιβλίο - η Delacorte θα ανακοινώσει το βιβλίο μου, και την πτυχή της πλήρους και αποκλειστικής πρόσβασης στη σχέση μας αυτή την εβδομάδα, για να προσπαθήσω να κρατήσω το πεδίο σχετικά καθαρό. Ειλικρινά, δεν είμαι σίγουρος για τη στάση του Κίλερ απέναντί σου. Δεν υπαινίσσομαι ότι πιστεύει ότι είσαι ένοχος - απλώς δεν ξέρω, αλλά νομίζω ότι θα ήταν καλύτερα από πολλές απόψεις αν δεν έκανες τίποτα για να ενθαρρύνεις ή να βοηθήσεις οποιονδήποτε άλλο που μπορεί να σχεδιάζει να γράψει γι' αυτό... Θα πρέπει να φοβάσαι -πέραν όλων των άλλων- ότι κατά κάποιον τρόπο θα πάψεις να υπάρχουν. Απλά -πουφ- δεν υπάρχει πια ο Τζεφ. Υπάρχει μόνο ένα μεγάλο κενό εκεί που ήταν. Λοιπόν, αυτό δεν πρόκειται να συμβεί, γιατί υπάρχουν πάρα πολλοί άνθρωποι που νοιάζονται πάρα πολύ για σένα, και σε παρακαλώ προσπάθησε να το θυμάσαι αυτό κατά τη διάρκεια εκείνων των ωρών και των ημερών που αισθάνεσαι χειρότερα από ποτέ... Θα επιστρέψω στο σπίτι μου στη Νέα Υόρκη στις 25 Σεπτεμβρίου και στις 26 Σεπτεμβρίου έχω συναντήσεις σχετικά με αυτό το βιβλίο με την Delacorte- πρόκειται για ένα δείπνο, στην πραγματικότητα, όπου ο πρόεδρος της εταιρείας Sterling Lord Literistic και εγώ θα προσπαθήσουμε να κλείσουμε ένα λογικό χρονοδιάγραμμα και όπου θα τους εξηγήσω πώς τα πράγματα κατάφεραν να πάρουν αυτή τη δραστική και απροσδόκητη τροπή προς το χειρότερο... Έχω πολλά, πολλά περισσότερα να πω, αλλά θέλω να έχεις τουλάχιστον αυτά από μένα μέχρι να φτάσεις στην Καλιφόρνια... Θα σου ξαναγράψω σε λίγες μέρες. Τζεφ, είναι όλα τόσο αναθεματισμένα απαίσια που δεν μπορώ να το πιστέψω - ακόμα και η θέα των ενόρκων να μπαίνουν μέσα, η ψηφοφορία των ενόρκων, να στέκεσαι όρθιος, να λες αυτές τις λίγες λέξεις, έπειτα να σε οδηγούν έξω και μετά να σε βλέπω σε μια γαμημένη φυλακή. Είναι φοβερό πράγμα, να περνάς το καλοκαίρι κάνοντας έναν καινούργιο φίλο και μετά έρχονται οι μπάσταρδοι και τον κλείνουν μέσα. Αλλά όχι για πολύ, Τζέφρι, όχι για πολύ.

Περισσότερα σύντομα...

Τζο

Στις 28 Σεπτεμβρίου 1979, ο ΜακΓκίνις έγραψε ξανά:

...Είμαι πολύ ανακουφισμένος που βρίσκεσαι επιτέλους σε ένα μέρος όπου δεν σε κρατούν δεμένο όλη μέρα... Ελπίζω ότι δεν θα μείνεις εκεί για πολύ καιρό- ότι οι άνθρωποι στο Ρίτςμοντ [το ομοσπονδιακό εφετείο] θα αναγνωρίσουν και θα ενεργήσουν σύμφωνα με την εγκυρότητα της έφεσης για την εγγύηση...

Αυτό που προτείνω είναι να έρθω αεροπορικώς στην Καλιφόρνια, προετοιμασμένος να μείνω εκεί για λίγο. Για να σε δω, όσο το δυνατόν περισσότερο, είτε σε αυτό το μέρος όπου η μοίρα και η γραφειοκρατία συνδυάστηκαν για να σε βάλουν, είτε, πολύ καλύτερα και για τους δυο μας, στο Χάντινγκτον Μπιτς. Σε κάθε περίπτωση, τότε είναι που μπορεί να αρχίσει η πραγματική μας δουλειά. Εκτός από τα χρήματα και το γεγονός ότι κάποια μέρα θα ειπωθεί ολόκληρη η ιστορία, μου φαίνεται ότι ένα πολύ σημαντικό όφελος του βιβλίου είναι ότι σου δίνει κάτι εποικοδομητικό να κάνεις μέρα με τη μέρα. Κάτι πραγματικό, κάτι πολύτιμο, κάτι ουσιαστικό. Έναν τρόπο να διοχετεύσεις τον θυμό και τους προβληματισμούς σου. Ένα βιβλίο για την υπόθεση- κανένας κατάδικος δεν πρέπει να στερείται ενός τέτοιου βιβλίου. (Ακόμη και για πλάκα, δεν μου φαίνεται σωστό να γράφω τη λέξη «κατάδικος» αναφερόμενος σε σένα, και ελπίζω διαολεμένα ότι αυτή η φάση θα σταματήσει όσο το δυνατόν πιο γρήγορα και αισίως την επόμενη εβδομάδα στο Ρίτςμοντ με τη χορήγηση της εγγύησης...

Τζεφ, εξακολουθεί να είναι πολύ δύσκολο να τα αποδεχτώ όλα αυτά. Εσύ να γράφεις για τη φυλακή και τη ζωή στο λεωφορείο. Να προσπαθείς να απαντάς σε όλα τα ερωτήματα σχετικά με το τι πήγε στραβά: οι πιο προφανείς απαντήσεις, φυσικά, είναι αυτές που έχεις ήδη βρει. Επιλογή ενόρκων. Ήταν η απόλυτη τρέλα.... ήταν, από μόνη της, πιθανόν η μόνη απάντηση που θα χρειαζόταν ποτέ κανείς για το τι πήγε στραβά...

Γαμώτο, Τζεφ, ένα από τα χειρότερα πράγματα σε όλο αυτό είναι το πόσο ξαφνικά και ολοκληρωτικά όλοι οι φίλοι σου -συμπεριλαμβανομένου και του εαυτού μου- στερήθηκαν την ευχαρίστηση της παρέας σου...

Τι στο διάολο σκεφτόντουσαν αυτοί οι άνθρωποι; Πώς μπόρεσαν 12 άνθρωποι όχι μόνο να πιστέψουν ομόφωνα μια τόσο φρικτή πρόταση, αλλά και να συμφωνήσουν, ενώ διακυβεύεται η ζωή ενός ανθρώπου, ότι πρόκειται για την αλήθεια, πέρα από κάθε λογική αμφιβολία; Σε εξίμισι ώρες;...

Όπως αναμφίβολα έχεις καταλάβει, στις επιστολές μου δεν αφιερώνω την ίδια προσοχή στην επιλογή των λέξεων και την οργάνωση που αφιερώνω στα βιβλία μου. Γενικά, δεν γράφω καθόλου επιστολές. Ένας από τους λόγους για τους οποίους ο λογαριασμός του τηλεφώνου μου κάθε μήνα είναι σχεδόν τόσο υψηλός όσο και το στεγαστικό δάνειο. Το γράψιμο, για μένα, είναι δουλειά, και δεν μου αρέσει να κάνω τη δουλειά μου απρόσεκτα, αλλά αν περίμενα μέχρι να αποκτήσει ένα γράμμα τη μορφή που με ευχαριστεί, δεν θα άκουγες ποτέ ξανά νέα μου και θα νόμιζες ότι χάθηκα σε ένα βουνό ή ότι αντί γι' αυτό ανέλαβα να γράψω την ιστορία της ζωής του Φρέντι Κασάμπ. Οπότε, έστω και αν το εξέφρασα συγκεκριμένα, αυτό που εννοώ είναι ότι εξακολουθώ να λυπάμαι πάρα πολύ που συνέβη όλο αυτό και ανυπομονώ να σε ξαναδώ, να ριχτώ με τα μούτρα στο βιβλίο και ελπίζω για άλλη μια φορά να μοιραστώ μαζί σου πολύ γέλιο, καλές ιστορίες και νέες εμπειρίες, καθώς και να ξαναζήσω, με θλίψη, μερικές από τις κακές του παρελθόντος...

Αυτές οι πρώτες επιστολές, σαν την εισαγωγή μιας όπερας, προαναγγέλλουν όλα τα θέματα της επόμενης αλληλογραφίας. Μέχρι και λίγο καιρό πριν την έκδοση του *Fatal Vision*, όταν ο ΜακΓκίνις προφανώς αισθάνθηκε ότι είχε την πολυτέλεια να είναι λίγο ψυχρός και απρόσεκτος με τον ΜακΝτόναλντ, έγραφε επιστολές που διαβεβαίωνε τον ΜακΝτόναλντ για τη φιλία του, έδειχνε να συμπάσχει με την κατάστασή του, του προσέφερε συμβουλές για την έκκλησή του, ζητούσε πληροφορίες για το βιβλίο και ανησυχούσε για τους ανταγωνιστές συγγραφείς. Τα αποσπάσματα που ασχολούνται με την τελευταία του ανησυχία -μια πολύ συνηθισμένη μεταξύ των συγγραφέων (κάθε συγγραφέας νομίζει ότι κάποιος άλλος ασχολείται με το θέμα του· είναι μέρος της παρανοϊκής ψυχικής κατάστασης που είναι απαραίτητη για την ολοκλήρωση του έργου της συγγραφής που αναβάλλεται αιωνίως)- αποτελούν ιδιαίτερα οδυνηρή ανάγνωση, σε μια αλληλογραφία γεμάτη οδυνηρές στιγμές. (σελ. 33-37)

¹ (Σ.τ.Μ.) αμερικανική εκδοτική εταιρεία.

[5.]

Η μεταφορική σχέση αγάπης εντοπίζεται και στις δύο πλευρές της εξίσωσης δημοσιογράφος-υποκείμενο, και ο δημοσιογράφος είναι το ίδιο επιρρεπής με το υποκείμενο στις απολαύσεις και τις συγκινήσεις της. Στην κουβέντα μας και στα πρακτικά της δίκης, ο ΜακΓκίνις είχε κάνει διάκριση μεταξύ των φάσεων του ρεπορτάζ και της συγγραφής του δημοσιογραφικού εγχειρήματος, μιλώντας γι' αυτές σχεδόν σαν η μία να μην είχε καμία σχέση με την άλλη και σαν το ρεπορτάζ και η συγγραφή να γίνονταν από δύο διαφορετικά άτομα. Αν και αυτή η ομολογία της διττότητας ήταν η καταστροφή του ΜακΓκίνις στη δίκη -η αντίφαση μεταξύ του καλού παιδιού που είχε ζήσει στο σπίτι της αδελφότητας με τον ΜακΝτόναλντ και του έγραφε στη φυλακή και του ψυχρού «συγγραφέα των μπεστ σέλερ» του *Fatal Vision* ήταν απλώς πολύ τραγελαφική- είναι στην πραγματικότητα μια ακριβής περιγραφή της γενικής δημοσιογραφικής υπόθεσης. Μια άβυσσος βρίσκεται ανάμεσα στην εμπειρία του δημοσιογράφου που βρίσκεται έξω στον κόσμο και μιλάει με ανθρώπους και στην εμπειρία του όταν βρίσκεται μόνος σε ένα δωμάτιο και γράφει. Όταν τελειώνουν οι συνεντεύξεις και ο δημοσιογράφος αντιμετωπίζει για πρώτη φορά τον κόπο της συγγραφής, δεν αισθάνεται λιγότερο αγανακτισμένος από ότι θα αισθανθεί το υποκείμενο όταν διαβάσει το τελικό κείμενο. Μερικές φορές ο κόπος φαίνεται ιδιαίτερα σκληρός. Το 1985, απαντώντας σε ερώτηση του ενάγοντος, ο ΜακΓκίνις αναφέρθηκε σε «πάρα πολλές άγρυπνες νύχτες, πάρα πολλά τρομερά όνειρα, πάρα πολλά κενά, ανιαρά, άδεια πρωινά που πέρασα κοιτάζοντας έξω από το πίσω παράθυρο του σπιτιού μου, με κρύο καφέ στο χέρι, αναβάλλοντας για άλλο ένα λεπτό, άλλο ένα πεντάλεπτο, άλλο ένα δεκάλεπτο, το φοβερό καθήκον να ξαναπάω επάνω και να αντιμετωπίσω ξανά την ανατριχιαστική συνειδητοποίηση που, παρά τη θέλησή μου, σχηματιζόταν...». Η συνειδητοποίηση ήταν ότι ο ΜακΝτόναλντ είχε δολοφονήσει τη γυναίκα και τα παιδιά του- αλλά κανένας συγγραφέας δεν μπορεί να διαβάσει αυτό το απόσπασμα χωρίς να αναγνωρίσει και ο ίδιος αυτό το συναίσθημα του να μη θέλεις να αρχίσεις να δουλεύεις κάτι που μπορεί να μην βγει καλό -και ο ΜακΓκίνις είχε ιδιαίτερους λόγους να αισθάνεται ανήσυχος για το πώς θα βγει το *Fatal Vision*. (σελ. 59-60)

{ Γ' ΜΕΡΟΣ }

Σχολιασμός

i. Η μεταφραστική εντολή

Η μετάφραση ενός κειμένου και κυρίως κάποιου που εντάσσεται στο λογοτεχνικό χώρο, προαπαιτεί συγκεκριμένες γνώσεις, έτσι ώστε η δραστηριότητα του μεταφραστή να μπορεί να κινηθεί προς την καταλληλότερη κάθε φορά κατεύθυνση. Ποιες είναι όμως αυτές οι γνώσεις; Πολλοί μεταφραστές και μελετητές οδηγήθηκαν στα δικά τους συμπεράσματα σχετικά με τις πληροφορίες που οφείλει να κατέχει ο μεταφραστής, διαμορφώνοντας συγκεκριμένες μεταφραστικές θεωρίες.

Η απαρχή της θεωρίας του σκοπού, που είναι και αυτή η οποία εφαρμόστηκε στην περίπτωση μας, έχει τις ρίζες της στο βιβλίο *Βασικές Αρχές για μια Γενική Θεωρία της Μετάφρασης* (*Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*) που εκδόθηκε το 1984 από τους Καταρίνα Ράις και Χανς Βερμέρ. Όπως υποδηλώνει και η ονομασία της συγκεκριμένης θεωρίας, ο σκοπός της μετάφρασης αποτελεί τον βασικό γνώμονα για τις στρατηγικές και τις επιλογές που θα κληθεί να ακολουθήσει ο μεταφραστής. Όπως διατυπώνει σε ένα από τα έργα του ο Βερμέρ, ο σκοπός της μετάφρασης «ορίζεται ως το τελικό αποτέλεσμα που επιθυμεί να επιφέρει το δρων υποκείμενο μέσω μιας δράσης» (Vermeer, 1986).³ Θέτοντας λοιπόν στο επίκεντρο το σκοπό του κειμένου που θα παραχθεί, αντιλαμβανόμαστε ότι η μεταφραστική πράξη καθορίζεται από αυτόν. Όπως εξηγεί ο Βερμέρ διατυπώνοντας τη θεωρία του σκοπού (γερμ. Skopostheorie):

Κάθε κείμενο δημιουργείται για έναν συγκεκριμένο στόχο και θα πρέπει να υπηρετεί αυτόν τον στόχο. Ο κανόνας του Σκοπού, επομένως, ορίζεται ως εξής: πρέπει να μεταφράζουμε με τέτοιο τρόπο, ώστε το κείμενο/ η μετάφραση μας να μπορεί να λειτουργήσει στην περίπτωση στην οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθεί και με τα άτομα που επιθυμούν να το/την χρησιμοποιήσουν, ακριβώς με τον τρόπο που επιθυμούν να λειτουργήσει (Vermeer, 1989)⁴

³ Vermeer H. (1986), *Voraussetzungen für eine Translationstheorie. Einige Kapitel-und Sprachtheorie*, Χαϊδελβέργη.

⁴ Vermeer H. (1989), *Skopos und Translationsauftrag- Aufsätze*. Χαϊδελβέργη.

Αυτή βέβαια ήταν μονάχα η αρχή της διαμόρφωσης της εν λόγω θεωρητικής προσέγγισης, καθώς στα χρόνια που ακολούθησαν, πολλοί μεταφραστές και γλωσσολόγοι επιχείρησαν την επαναπροσέγγιση των θέσεων αυτών, μελετώντας και εξελίσσοντας τες.

Η γνωστότερη μετεξέλιξη της θεωρίας έγινε από την Κρίστιαν Νορντ, και περιλαμβάνεται στο βιβλίο της *Text Analysis in Translation* (1988), μια πλήρως αναλυτική θεώρηση του κειμένου πηγής, της δημιουργίας του μεταφράσματος και των παραγόντων που επηρεάζουν και στη συνέχεια διαμορφώνουν το καθένα από τα δύο.

Σύμφωνα λοιπόν με την εξέλιξη της θεωρίας του σκοπού, η μετάφραση μπορεί να διακριθεί σε τεκμηριωτική και εργαλειακή μετάφραση. Η διαφορά μεταξύ τους έγκειται στη γνώση του αναγνώστη ότι το κείμενο που έχει στα χέρια του δεν είναι το πρωτότυπο στην πρώτη περίπτωση μετάφρασης, ενώ στη δεύτερη υφίσταται για τον μεταφραστή η πρόκληση να δημιουργήσει ένα κείμενο στο οποίο τίποτα δεν θα μαρτυρά ότι υπήρξε αρχικά σε κάποια διαφορετική μορφή, έχοντας έναν άλλον στόχο.

Τα στοιχεία που μας ενδιαφέρουν σύμφωνα με τη Νορντ (και τα οποία οφείλουν να περιλαμβάνονται στην μεταφραστική εντολή) είναι τα εξής:

- Οι κειμενικές λειτουργίες πρωτοτύπου και μεταφράσματος
 - Οι ταυτότητες του πομπού και του δέκτη
 - Ο χρόνος και ο χώρος πρόσληψης του κειμένου
 - Το μέσο και
 - Το κίνητρο της μετάφρασης
- (Nord, 1997, σ. 59-62)⁵

Λαμβάνοντας υπόψη την παραπάνω θεωρητική προσέγγιση του εγχειρήματος μας, μπορούμε να διακρίνουμε τα αντίστοιχα στοιχεία στη συγκεκριμένη εργασία. Το κείμενο διατηρεί τη λειτουργία του ως λογοτεχνία του πραγματικού, όπως ονομάζεται, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το ύφος και τη ροή της γραφής, και έχει ως δέκτη το ελληνικό αναγνωστικό κοινό που ενδιαφέρεται για δικαστικές, αστυνομικές και ηθικά αμφιλεγόμενες υποθέσεις, καθώς και για άτομα που ασχολούνται ή ενδιαφέρονται για τη δημοσιογραφία, χωρίς να προαπαιτούνται ειδικές γνώσεις.

5 NORD C. (1997/2007), *Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained*, Μάντσεστερ: St. Jerome Publishing, σ. 59-62

Το βιβλίο είναι ένα λιτό εξωτερικά έργο που εκδόθηκε το 1990 στις ΗΠΑ, η μετάφραση του οποίου έλαβε χώρα έπειτα από τρεις δεκαετίες, παραμένει όμως ένα έργο άκρως ενδιαφέρον και επίκαιρο, γι' αυτό και επιλέχθηκε χωρίς δισταγμό, αλλά και λόγω της ιδιαιτερότητας που διακρίνει το συγκεκριμένο είδος γραφής, δείγματα του οποίου σπάνια υπάρχουν στη λογοτεχνία του ελληνικού χώρου. Η χρονική προθεσμία φυσικά τέθηκε από την ανάγκη κατάθεσης της εργασίας στο τμήμα Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης & Διερμηνείας του πανεπιστημίου.

ii. Σχετικά με το κείμενο πηγή

Το κείμενο αποτελείται από αποσπάσματα του έργου *The Journalist and the Murderer* της Τζάνετ Μάλκολμ (Janet Clara Malcolm, 1934-2021). Γεννήθηκε στην Πράγα αλλά έφυγε για τη Νέα Υόρκη σε πολύ μικρή ηλικία, όπου και έμεινε. Συγγραφέας διαφόρων έργων σχετικά με την ψυχανάλυση και την δημοσιογραφία, ασκούσε από πολύ μικρή ηλικία το επάγγελμα της δημοσιογράφου, στο εβδομαδιαίο περιοδικό *The New Yorker*. Το βιβλίο που προαναφέρθηκε αποτελεί το τρίτο κατά σειράν έργο της, το οποίο μοιάζει με τα άλλα δύο ως προς το είδος^{6,7}. Το ύφος της και η ροή της γραφής της χαρακτηρίζονται από την παρουσίαση αναλυτικών λεπτομερειών, τον επικριτικό και συχνά καυστικό σχολιασμό προσώπων και καταστάσεων και τη διατύπωση συγκεκριμένων προσωπικών απόψεων, οι οποίες δύσκολα περνούν απαρατήρητες στα κείμενα της.

Ως προς την ίδια τη μετάφραση του κειμένου, η θεωρία του σκοπού ορίζει τις θεματικές εκείνες που θα μας απασχολήσουν. Πρόκειται για το θέμα, το περιεχόμενο, τις προϋποθέσεις που έχει η επικοινωνιακή κατάσταση, τη σύνθεση, που αποτελείται από τη μικροδομή και τη μακροδομή, τα μη λεκτικά στοιχεία

6 ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Λ., ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗΣ Α., ΠΑΠΠΑΣ Φ. (2015) *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Κεφάλαιο 2, σ. 27

7 Πρόκειται για τον όρο non-fiction, όπως αυτός αποδίδεται σε πληθώρα αγγλικών ηλεκτρονικών λεξικών, μεταξύ των οποίων τα Collins dictionary, Merriam Webster, Cambridge dictionary.

(εικόνες, πλάγια ή έντονη γραφή) και τέλος, το λεξιλόγιο (τοπικοί διάλεκτοι, ύπαρξη ειδική ορολογία ή ιδιολέκτου) και η δομή των προτάσεων μέσα στο σώμα του κειμένου.

Η λεπτή γραμμή που διαχωρίζει την αντικειμενικότητα από την υποκειμενικότητα και το πόσο μακριά δικαιολογείται να βρίσκεται κανείς από την αλήθεια όταν επιτελεί το ρόλο του φορέα της αλήθειας στο κοινό, αποτελούν τα θέματα που εξετάζει η συγγραφέας στο έργο της. Την ενδιαφέρουν τόσο η πρακτική όσο και η συναισθηματική διάσταση που αποκτά η σχέση ενός δημοσιογράφου με το εκάστοτε αντικείμενο της έρευνας του, το οποίο πολλές φορές δεν είναι άλλο από τους ίδιους τους ανθρώπους, τους ομοίους του, τους οποίους καλείται να κατανοήσει και να εξετάσει εις βάθος.

Εν συντομία, στο βιβλίο εξετάζεται η εξέλιξη της σχέσης ανάμεσα σε έναν γιατρό, κατηγορούμενο για τρεις φριχτές ανθρωποκτονίες, και στον δημοσιογράφο που του υπόσχεται μια ιστορία αθώωσης, την ιστορία από την πλευρά του θύματος της κατάστασης, τυπωμένη και προσβάσιμη στο δύσπιστο ευρύ κοινό. Η σχέση τους παίρνει ασυνήθιστη τροπή, εξελίσσεται σε φιλία, που έχει όμως άσχημο τέλος, καθώς η αλήθεια του ενός και η αλήθεια του άλλου βρίσκονται στα διαφορετικά άκρα ενός δίπολου. Η υπόθεση καταλήγει στα δικαστήρια, και η συγγραφέας μας παρέχει χειροπιαστά όλα τα στοιχεία που υπάρχουν για την κάθε πλευρά της υπόθεσης.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο αναγνώστης δεν χρειάζεται ειδικές γνώσεις για την κατανόηση της ιστορίας, ενώ η σύνθεση της είναι ιδιαίτερα απλή για τον δέκτη. Από τη μία πλευρά, υπάρχει η μακροδομή του κειμένου, ο τρόπος δηλαδή με τον οποίο αυτό συνθέτεται ως ολοκληρωμένο σύνολο. Τα συγκεκριμένα αποσπάσματα επιλέχθηκαν από 163 πυκνογραμμένες σελίδες, με βάση τη συνοχή της ιστορίας για τον αναγνώστη. Η δομική του φόρμα είναι μάλλον συγκεχυμένη, καθώς δεν υφίσταται διαίρεση σε κεφάλαια και τα διάφορα κειμενικά είδη (όπως επιστολές ή διάλογος κ.ά.) διαπλέκονται μεταξύ τους, συνυφαίνοντας παρ' όλα αυτά μια κατανοητή ιστορία. Οι παράγραφοι είναι κατά κύριο λόγο εκτενείς και εναλλάσσουν τα πραγματικά γεγονότα με τις σκέψεις της συγγραφέως, μετατρέποντας κάποιες φορές το κείμενο σε μακροσκελή μονόλογο. Η μικροδομή, από την άλλη πλευρά, αποτελείται από επίσης σύνθετες περιόδους και τη συχνή χρήση της παύλας, η οποία εισάγει σύντομα σχόλια ή υπαινιγμούς της δημοσιογράφου, χωρίς όμως αυτό να εμποδίζει τη νοηματική

συνάφεια του κειμένου. Όλα αυτά σε συνδυασμό με την καθαρά γραμμική χρονικά δομή της ιστορίας, η οποία συνεισφέρει στην ενότητα των διαφορετικών μερών του κειμένου.

Σε σχέση με τα μη λεκτικά στοιχεία του κειμένου, η πλάγια γραφή διατηρήθηκε στα ελάχιστα σημεία όπου υπήρχε, έτσι ώστε να διατηρηθεί η έμφαση ή η αναφορά σε συγκεκριμένα έργα, ενώ δεν υφίσταται κάποιου είδους εικονογράφηση στο σύνολο του βιβλίου.

Το λεξιλόγιο δεν παρουσίασε ιδιαίτερες προκλήσεις, ειδική ορολογία χρησιμοποιήθηκε μονάχα στις ελάχιστες αναφορές στις ονομασίες φαρμάκων, οι οποίες και διατηρήθηκαν αυτούσιες, ενώ δεν εμφανίζονται ιδιωματισμοί ή άλλα ιδιαίτερα γλωσσικά φαινόμενα. Αυτά οφείλονται κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι το έργο αποτελεί μέρος της λογοτεχνίας του πραγματικού, η οποία έχει σχεδόν πάντοτε έναν από τους εξής σκοπούς: την πληροφόρηση του κοινού, ή την διατύπωση των απόψεων του συγγραφέα. Δεδομένου λοιπόν ότι αυτό πραγματώνεται με την αναφορά σε πραγματικά πρόσωπα και γεγονότα, σε ένα κείμενο που προορίζεται για ένα ευρύ και πιθανότατα ετερόκλητο αναγνωστικό κοινό, συνήθως δεν υφίσταται η χρήση ιδιότυπου λεξιλογίου. Η συγγραφέας συγκεκριμένα χρησιμοποιεί πληθώρα επιθέτων και πετυχημένων μεταφορών και παρομοιώσεων, καθώς και συμβολισμούς. Κάνει χρήση παραδειγμάτων από καταστάσεις γνώριμες στους αναγνώστες της, όπως η συνήθεια των αντρών να παρακολουθούν μαζί αθλητικούς αγώνες και οι παρομοιώσεις της είναι εξαιρετικά στοχευμένες αλλά ταυτόχρονα όχι ξένες στους αναγνώστες, όπως η φιγούρα της Σεχραζάντ. Λόγω της φύσης του κειμένου, ο λόγος σε ορισμένα σημεία πλησιάζει τον προφορικό. Από το κείμενο δεν λείπουν οι περιγραφικότερες εικόνες, ούτε και το υπαινικτικό ύφος της Μάλκολμ που ωθεί τους αναγνώστες να αντιληφθούν τις σκέψεις της χωρίς πάντα να τις διατυπώνει ευθέως (π.χ. «...είχε την πολυτέλεια του να είναι λίγο ψυχρός και απρόσεκτος...»).

Το σύνολο του κειμένου διαμορφώνεται από ιδιαίτερα μακροσκελείς περιόδους, καθώς η συγγραφέας προσπαθεί συχνά να συμπύκνει πληροφορίες χωρίς όμως τα πραγματικά γεγονότα να αποσπούν την προσοχή του αναγνώστη από την προσεκτικά δομημένη αφηγηματική της δομή. Οι παρενθετικές προτάσεις που εμφανίζονται συχνότατα εξυπηρετούν το σκοπό του κειμένου και η προτίμηση της συγγραφέως στις μετοχές και το ασύνδετο σχήμα διατηρούνται σε μεγάλο βαθμό στο μετάφρασμα.

iii. Μεταφραστικά προβλήματα & Λύσεις

Όπως ορίστηκε παραπάνω, η λειτουργία της συγκεκριμένης μετάφρασης είναι τεκμηριωτική και είναι στραμμένη προς τον πολιτισμό του κειμένου πηγή, καθώς αυτός ο προσανατολισμός εξυπηρετεί καλύτερα τον επιδιωκόμενο σκοπό. Έχοντας υπόψη τη συγκεκριμένη τοποθέτηση, ο μεταφραστής διατηρεί στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το κείμενο ως κάτι ξένο, όπως οι διάφορες αναφορές και οι παρομοιώσεις που βασίζονται στον αμερικανικό πολιτισμό. Ο αναγνώστης φυσικά γνωρίζει ότι πρόκειται για μετάφρασμα, και έτσι είναι προετοιμασμένος να δεχτεί τα ξενόφερτα στοιχεία, που είναι άλλωστε μέρος της γοητείας της ιστορίας του βιβλίου. Υπήρξαν βέβαια και στοιχεία τα οποία αναπροσαρμόστηκαν, μεταξύ άλλων για λόγους όπως η ευχέρεια του λόγου και η διατήρηση του ύφους, τα οποία και θα μελετηθούν στη συνέχεια.

❖ Κύρια ονόματα και τοπωνύμια

Η μετάφραση των ονομάτων προσώπων και τόπων πάντοτε οδηγεί το μεταφραστή μπροστά σε ένα σταυροδρόμι επιλογών, καθώς πρόκειται για μια σημαντικότητα πτυχή του κειμένου και οι επιλογές που μπορεί να ακολουθήσει είναι πολλαπλές. Άλλοτε μπορεί να επιλέξει να αλλάξει εξ ολοκλήρου τα ονόματα, με σκοπό να φέρει το κείμενο πολύ κοντά στις συνήθειες και τα ερεθίσματα του δέκτη, μετατρέποντας τα ονόματα σε άλλα, οικεία στον πολιτισμό του. Κάποιες φορές μπορεί να αποπειραθεί να δημιουργήσει σχέσεις ανάμεσα στον πολιτισμό πηγή και τον πολιτισμό στόχο, καθώς κάποια ονόματα έχουν αντιστοιχίες σε ορισμένα ζεύγη πολιτισμών. Η άλλη επιλογή, η οποία και εφαρμόστηκε, είναι αυτή της μεταγραφής, η διατήρηση δηλαδή αυτούσιων των ονομάτων, κυρίως με βάση τον ήχο που έχουν, ο οποίος υποδηλώνει τον τρόπο γραφής τους. Επιλέχθηκε ο συγκεκριμένος τρόπος έναντι των άλλων, καθώς πρόκειται για πραγματικά πρόσωπα, τα οποία ο αναγνώστης θα μπορούσε να αναζητήσει περαιτέρω και τα οποία έχουν μεταφραστεί σε ελληνικά κείμενα με την ίδια μέθοδο, λόγω της έκτασης που έλαβαν τα γεγονότα στα οποία γίνεται αναφορά. Ο μεταφραστής λογοτεχνίας του πραγματικού έχει την υποχρέωση να μένει πιστός στα γεγονότα και να ερευνά παράλληλα κείμενα, εάν αυτά έχουν γραφτεί στη γλώσσα στόχο, ώστε το μετάφρασμα να είναι σύμφωνο με τις πληροφορίες που παρέχουν

άλλες πηγές περί του ίδιου θέματος, όπως άρθρα στο διαδίκτυο. Συγκεκριμένα έγιναν οι εξής μεταγραφές:

Πρωτότυπο	Μετάφραση
Jeffrey (Jeff) MacDonald (p. 11)	Τζέφρι (Τζεφ) ΜακΝτόναλντ (σ. 20)
Joe McGinniss (p. 11)	Τζο ΜακΓκίνις (σ. 20)
Colette (p. 11)	Κολέτ (σ. 20)
Kimberly (p. 11)	Κίμπερλι (σ. 20)
Kristen (p. 11)	Κρίστεν (σ. 20)
Alfred Kassab (p. 11)	Άλφρεντ Κάσαμπ (σ. 20)
Scheherazade (p. 12)	Σεχραζάντ (σ. 21)
Segal (p. 12)	Σεγκάλ (σ. 22)
Damon and Pythias (p. 13)	Δάμων και Φιντίας (η απόδοση Πυθίας είναι εσφαλμένη) (σ. 22)
William Rea (p. 13)	Γουίλιαμ Ρέα (σ. 22)
Michael Malley (p. 13)	Μάικλ Μάλει (σ. 23)
Otto Kernberg (p. 15)	Ότο Κέρνμπεγκ (σ. 25)
Christopher Lasch (p. 15)	Κρίστοφερ Λας (σ. 25)
Hervey Cleckley (p. 15)	Χέρβεϊ Κλέκλεϊ (σ. 25)
Michael Stone (p. 16)	Μάικλ Στόουν (σ. 26)

Σε συνδυασμό με τα ονόματα των διαφόρων προσώπων, υπήρχαν και αρκετά τοπωνύμια στο σύνολο του κειμένου. Κάποια από αυτά ήταν ήδη γνωστά στο ελληνικό κοινό, ενώ κάποια ήταν πιο ιδιαίτερα. Έπειτα από σχετική έρευνα, επιλέχθηκε η μετάφραση τους σύμφωνα με την εμφάνισή τους σε κείμενα της γλώσσας στόχου. Εξαίρεση αποτέλεσε η ονομασία της φυλακής που αναφέρεται στο κείμενο, καθώς δεν υπάρχει ελληνική απόδοση και η απόπειρα του μεταφραστή να δημιουργήσει πιθανώς να προκαλούσε σύγχυση στον αναγνώστη. Επιπροσθέτως, εξετάστηκε η ύπαρξη απόδοσης της ονομασίας διαφόρων ενώσεων/υπηρεσιών που αναφέρονται.

Πρωτότυπο	Μετάφραση
Τοπωνύμια	
Los Angeles (p. 11)	Λος Άντζελες (σ. 20)
Fort Bragg, North Carolina (p. 11)	Φορτ Μπραγκ της Βόρειας Καρολίνας (σ. 20)
California (Cal) (p. 11)	Καλιφόρνια (σ. 20)
Raleigh (p. 13)	Ράλεϊ (σ. 23)
Phoenix (p. 13)	Φοίνιξ (σ. 23)
Princeton (p. 13)	Πρίνστον (σ. 23)
Long Beach (p. 14)	Λονγκ Μπιτς (σ. 23)
Terminal Island (p. 16)	Νήσος Τέρμιναλ (σ. 23)
Richmond (p. 17)	Ρίτσμοντ (σ. 28)
Huntington Beach (p. 17)	Χάντινγκτον Μπιτς (σ. 28)
Ονομασίες ενώσεων/υπηρεσιών	
Long Beach Police Officers Association (p. 11)	Ένωση Αξιωματικών της Αστυνομίας του Λόνγκ Μπιτς (σ. 20)
Green Beret unit (p. 11)	Μονάδα ειδικών δυνάμεων (σ. 20)
Justice Department (p. 11)	Υπουργείο Δικαιοσύνης (σ. 20)
North Carolina State University campus (p. 13)	πανεπιστημιούπολη του Κρατικού Πανεπιστημίου της Βόρειας Καρολίνας (σ. 23)
Butner prison (p. 14)	φυλακή Butner (σ. 23)
Terminal Island Federal Correctional Institution (p. 14)	ομοσπονδιακό σωφρονιστικό ίδρυμα της Νήσου Τέρμιναλ (σ. 23)
federal appeals court (p. 17)	ομοσπονδιακό εφετείο (σ. 28)

❖ Η προφορικότητα και οι εκφάνσεις της

Η φύση και η λειτουργία του συγκεκριμένου έργου επιτρέπει τη χρήση προφορικών στοιχείων, πεδίο το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων κοφτές ή ανολοκλήρωτες προτάσεις, εκφράσεις και βωμολοχίες. Η βαρύτητα και η χρησιμότητα κάθε τέτοιου στοιχείου οφείλει να εξεταστεί και να αποδοθεί εξίσου στο μετάφρασμα, καθώς ο

στόχος μας είναι η παραγωγή ενός κειμένου που να προσανατολίζεται προς το κείμενο πηγή όσον αφορά το ύφος, τη ροή της ιστορίας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Ο διαχωρισμός ανάμεσα σε κάποια μέρη γραμμένα πιο «πρόχειρα», με περισσότερες νοηματικές ελλείψεις, επιφωνήματα ή συγκεχυμένο λόγο και στις απόψεις της συγγραφέως και την ίδια την ιστορία γίνεται κυρίως με τις επιστολές που παρατίθενται αυτούσιες και αποσκοπούν να αποτελέσουν αποδεικτικά στοιχεία των ισχυρισμών της Μάλκολμ, ότι δηλαδή η σχέση των δύο προσώπων που εξετάζονται είχε πάρει μια ασυνήθιστη τροπή δεδομένου των συνθηκών. Οι εκφράσεις αντικαταστάθηκαν με ανάλογες εκφράσεις της γλώσσας στόχου (“cause that sure would have been a bummer for the book/ γιατί αυτό σίγουρα θα χαράμιζε το βιβλίο”, σελ. 16 και 26 αντίστοιχα), τα επιφωνήματα (“just-proof-/ απλά -πουφ-” σ. 17 και 27, “Christ!/ Χριστέ μου!” σ. 16 και 26) και οι ημιτελείς προτάσεις (“your destination seems awful. Is awful. Terminal Island./ ο προορισμός σου φαίνεται απαίσιος. Είναι απαίσιος. Νήσος Τέρμιναλ.” σ. 16 και 26) διατηρήθηκαν για να αποδώσουν την ψυχική κατάσταση του προσώπου που διατυπώνει την (υποτιθέμενη) αγανάκτηση του, ενώ οι βρισιές αντιστοιχήθηκαν με παρόμοιες λέξεις της γλώσσας στόχου, καθώς επιτελούν και αυτές το δικό τους ρόλο μέσα στο κείμενο και το κοινό στο οποίο απευθύνεται ο μεταφραστής δεν θα ενοχληθεί από τη χρήση τους.

❖ Το προσωπικό ύφος γραφής της συγγραφέως

Παρόλο που η γραφή της Μάλκολμ προέρχεται από πολυετή και ποικίλη ενασχόληση με την αρθρογραφία και τη δημοσιογραφία κατ’ επέκταση, στη συγκεκριμένη περίπτωση διακρίνεται από πλήθος λογοτεχνικών σχημάτων, όπως έντονες εικόνες, παρομοιώσεις και ένα αυστηρό ύφος με το οποίο διατυπώνει τις βαθύτερες σκέψεις της πολύ διαλλακτικά. Οδηγείται σε συμπεράσματα γενικεύοντας κάποιες παρατηρήσεις της και χρησιμοποιεί όρους όπως “subject”, “project”, “tale”, “love affair”, “confession”, τις οποίες χρωματίζει με ιδιαίτερο τρόπο, δίνοντας τους μεγαλύτερη αξία μέσω των συμφραζομένων, τακτική η οποία υιοθετήθηκε ισόποσα στο μετάφρασμα. Η απόχρωση των λέξεων αυτών στηρίζεται από το περικείμενο τους και το γενικότερο ύφος του κειμένου, το οποίο είναι έντονα επικριτικό και υπαινικτικό, γι’ αυτό και διατηρήθηκαν με τις συνήθειες αντιστοιχίες τους στα ελληνικά, εκτός από τον όρο “subject” που άλλοτε μεταφράστηκε ως «υποκείμενο» (π.χ. σ. 21) και άλλοτε ως «κεντρικό πρόσωπο της ιστορίας» (π.χ. σ. 20).

iv. Αξιολόγηση του μεταφράσματος

Καθώς λοιπόν έρχεται η στιγμή ο μεταφραστής να σταθεί απέναντι στο δημιούργημά του και να το αξιολογήσει, είναι βέβαιο ότι δεν θα καταφέρει να είναι εξ ολοκλήρου αντικειμενικός. Οι σκέψεις και τα νοήματα μεταξύ πρωτότυπου κειμένου και μεταφράσματος έχουν μια άρρηκτη σχέση στο νου του, καθώς πασχίζει να αντιληφθεί εάν το μετάφρασμα του μπορεί τελικά να ανταποκριθεί στο σκοπό του. Εξάλλου, «*η μετάφραση πραγματώνεται πάντοτε ενόψει ενός σκοπού. [...] Ο στόχος (γιατί;) είναι στενά συνδεδεμένος με το ερώτημα για ποιόν; και όταν μιλάμε για το σκοπό, τα δύο αυτά ερωτήματα εμπεριέχονται.*»⁷ Με βάση τις θεωρητικές προσεγγίσεις των Βερμέρ, Ράις και Νορντ που αναλύσαμε παραπάνω, ο σκοπός διακρίνεται πλέον ξεκάθαρα, και το μετάφρασμα που προκύπτει από την ενασχόληση με το κείμενο, σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές που τέθηκαν από τη θεωρία, το κείμενο φαίνεται να επιτελεί με επιτυχία το σκοπό του.

Φυσικά επιδέχεται (όπως άλλωστε κάθε μεταφραστής πιστεύει) βελτιώσεων και διορθώσεων, όμως τα κύρια χαρακτηριστικά που του προσδίδουν την περίοπτη θέση του στον κλάδο της μη μυθοπλαστικής λογοτεχνίας διατηρήθηκαν στο μέγιστο βαθμό στη γλώσσα στόχο. Το καυστικό ύφος, η γρήγορη και εμπεριστατωμένη ροή των γεγονότων, η πληθώρα προσώπων και συμβάντων, όλα συνδυάστηκαν με τρόπο αρμονικό και ελκυστικό για τον έλληνα αναγνώστη. Δεν έγινε προσπάθεια οικειοποίησης των ξένων στοιχείων, καθώς κάτι τέτοιο θα αλλοίωνε με ανεπιθύμητο τρόπο την ταυτότητα του κειμένου. Ο αισθητικός του χαρακτήρας αναπτύχθηκε παράλληλα με τον πληροφοριακό και η πρόκληση της συμβίωσης τόσο διαφορετικών ειδών κειμένου σε ένα ομοιογενές σύνολο έγινε δεκτή με μεγάλο ζήλο και μεταφραστικό ενδιαφέρον. Η παρούσα μετάφραση, όπως και κάθε μετάφραση με την οποία καταπιαστήκαμε στο πλαίσιο των σπουδών στο τμήμα, αποτελεί ένα ακόμη βήμα προς την πιο ολοκληρωμένη διαμόρφωση της μεταφραστικής ταυτότητας, σε ένα μακρύ, κοπιαστικό μονοπάτι. Πρόκειται για τη διαδρομή προς τη βαθύτερη κατανόηση της γνώσης και της αξίας της για τον άνθρωπο, σε έναν ατέρμονο, γεμάτο συγκινήσεις δρόμο που παρέχει στον τολμηρό οδοιπόρο του εφόδια εφ' όρου ζωής.

7 Ammann, M. (1990/2014), *Βασικές Αρχές της Μεταφρασεολογίας: ένα εγχειρίδιο για επίδοξους μεταφραστές και διερμηνείς*, Αθήνα: Διάυλος, σ. 69-70

Βιβλιογραφία

- ❖ AMMANN M. (1990/2014), *Βασικές Αρχές της Μεταφρασεολογίας: ένα εγχειρίδιο για επίδοξους μεταφραστές και διερμηνείς*, Αθήνα: Διάυλος, σ. 69-70
- ❖ LUKAS J. A. (1990) *The Journalist: A Source's Captive or Betrayer?* Washington Monthly, σ. 44.
- ❖ NORD C. (1997/2007) *Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained*, Μάντσεστερ: St. Jerome Publishing, σ. 59-62
- ❖ VERMEER H. (1989), *Skopos und Translationsauftrag- Aufsätze*.
Χαϊδελέρη: Τμήμα Γενικής Επιστήμης Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ινστιτούτου Μετάφρασης και Διερμηνείας του Πανεπιστημίου της Χαϊδελέρης
- ❖ VERMEER H. (1986), *Voraussetzungen für eine Translationstheorie. Einige Kapitel-und Sprachtheorie*, Χαϊδελέρη: Τμήμα Γενικής Επιστήμης Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ινστιτούτου Μετάφρασης και Διερμηνείας του Πανεπιστημίου της Χαϊδελέρης
- ❖ ΓΟΥΤΣΟΣ Δ. (2020). *Γλώσσα: Κείμενο, Ποικιλία, Σύστημα* (2η). Αθήνα: Κριτική .
- ❖ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Α., ΚΑΤΣΙΠΙΑΝΝΗΣ Α., ΠΑΠΠΑΣ Φ. (2015) *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*, Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Κεφάλαιο 2, σ. 27 πηγή:
<https://student.cc.uoc.gr/uploadFiles/177-NEΦΦ100/Εισαγωγή%20στη%20Νεοελληνική%20Φιλολογία.pdf>
- ❖ ΤΣΙΓΚΟΥ Μ. (2011). *Γλωσσολογία & Μετάφραση*. Αθήνα: Διάυλος.

Άρθρα

- ❖ Convicted Murderer Jeffrey MacDonald's Appeal Dismissed And Consecutive Life Sentences Remain Intact (2021), U.S. Attorneys, Eastern District of North Carolina, available at <https://www.justice.gov/usao-ednc/pr/convicted-murderer-jeffrey-macdonald-s-appeal-dismissed-and-consecutive-life-sentences>

- ❖ “Fatal Vision” Lawsuit Settled (1987), The New York Times, Nov. 24, Section A, Page 21, available at <https://www.nytimes.com/1987/11/24/us/fatal-vision-lawsuit-settled.html>
- ❖ FRIENDLY F. W. (1990) *Was trust betrayed?* The New York Times, February 25, Late Edition - Final Section 7; Page 1, Column 2; Book Review Desk available at <https://archive.nytimes.com/www.nytimes.com/books/99/04/25/specials/malcolm-murderer.html>
- ❖ HORNBLOWER M. (1980), *MacDonald Murder Conviction Voided*, The Washington Post, available at <https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1980/07/31/macdonald-murder-conviction-voided/991c6022-2abc-4d67-bfd8-9c20cb7b1e5a/>

Πρωτότυπο έργο

- ❖ MALCOLM J. (2018) *The Journalist and the Murderer*, Λονδίνο: Granta Books (πρώτη έκδοση: 1990)